

Mimo pandemii, vivat Academia!

s. 3

**Sprawdź, gdzie są
okręgi wyborcze na
twoim osiedlu** / s. 10-11

**Na Nowych Żernikach
powstanie Wrocławskie
Centrum Sportu** / s. 19

**«Перехід діалогу»
у Свідницькому
переході** / s. 18

Głos Prezydenta

TOMASZ HOŁOŚ

Szanowni Państwo,

październik ponownie wypełnił Wrocław akademicką radością.

Lubię ten szczególny czas, gdy na wrocławskim Rynku rozlega się „Gaudeamus...”, a rektorzy w odświętnych togach przemierzają

ulice miasta z gmachu głównego Uniwersytetu Wrocławskiego przed pomnik Aleksandra Fredry. Ten wyjątkowy dzień w roku

przypomina: Wrocław jest prawdziwie akademickim miastem, w którym uczelnie działają dla osób w każdym wieku.

Genius loci naszego miasta, odbudowywanego na nowo z miłością od trochę ponad 75 lat – tak, ponownie nawiązuję do słów honorowej obywatelki Wrocławia i noblistki Olgi Tokarczuk – osadził się na dziedzictwie profesorów lwowskich, zaangażowanych postaciach życia naukowego, zrzeszanych przy uczelniach, ale także tworzących interdyscyplinarne wspólnoty, jak choćby Wrocławskie Towarzystwo Naukowe, którego dziedzictwo i aktywność chcemy we Wrocławiu kultywować i którego jubileusz świętowaliśmy w tym roku. To oni wychowywali kolejne pokolenia studentów, wśród nich także nauczycieli, którzy z kolei edukowali wrocławskich uczniów, budując w ten sposób najsilniejszy kapitał Wrocławia – ten oparty na wiedzy.

Dziś Wrocław dokłada poważne środki do subwencji edukacyj-

nych. Traktuję ów wkład, podobnie jak moi poprzednicy, jako inwestycję w dobrobyt mieszkańców, także w czasach, gdy nie będę już pełnił obowiązków prezydenta. Wrocław nie myśli bowiem o edukacji w perspektywie jednej czy dwóch kadencji, ale w perspektywie strategii przyszłościowej, tworzonej z myślą o kolejnych dekadach i pokoleniach.

W ostatnich kilkunastu miesiącach aż nazbyt dobrze odczuliśmy, jak potrzebujemy nauki. Mam nadzieję, że będzie to dobry rok akademicki. Bezpieczny, pełen dobrych pomysłów, obfitujący w odkrycia – zarówno te małe, jak i te duże. A nam wszystkim życzę, żebyśmy z tych odkryć mogli korzystać. Dla dobra naszego miasta.

Jacek Sutryk
prezydent Wrocławia

Pogoda

Urządzili 20 apartamentów dla dzikich pszczół w muralu

Nowy mural Uniwersytetu Przyrodniczego powstał na ścianie obok Centrum Dydaktyczno-Naukowego przy pl. Grunwaldzkim 24a. Okazją były 70. urodziny uczelni.

Mural autorstwa wrocławskiego artysty Wojciecha Kocłacza-Oteckiego jest nie tylko edukacyjną ilustracją, ale też największym w mieście hotelem dla dzikich pszczół murarek.

ONZ szacuje, że pszczoły zapolają aż 71 ze stu gatunków roślin, dzięki którym uzyskujemy 90 proc. żywności na świecie.

Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu ma naukowców, którzy należą do grona najlepszych znawców pszczelich zwyczajów i problemów zdrowotnych tych owadów w kraju.

LIPWREDDUPL

Aktualności

Zdecyduj, na co wydać 25 mln zł z WBO

Chodnik, plac zabaw czy może zielony skwer? Wskaż, co powinno powstać w twojej okolicy, a co dla wszystkich wrocławian. Do 11 października możesz wybrać spośród 173 projektów Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego 2021.

Budżet obywatelski pozwala mieszkańcom decydować o przeznaczeniu publicznych pieniędzy. W tym roku do wydania jest 25 mln zł. Mieszkańcy, którzy mają pomysł na inwestycję, zgłaszają swój projekt, a potem zachęcają innych do głosowania, aby został on zrealizowany. W tym roku można wybierać spośród 173 takich projektów. Ich listę znajdziesz na stronie www.wroclaw.pl/wbo. Publikowaliśmy ją także w poprzednim numerze biuletynu. Podzielone są na dwie kategorie – 96 jest osiedlowych (na liście oznaczono je na niebiesko) i 77 ponadosiedlowych, czyli dotyczących całego Wrocławia (oznaczone na zielono).

W ramach WBO 2014 na ryneczku Psiego Pola pod Zieloną Damą stanęły dwa stoliki szachowe

Najwięcej zieleni i dróg rowerowych

W wyszukiwarce na stronie www.wroclaw.pl/wbo można znaleźć konkretny projekt na naszym osiedlu lub według interesującej nas kategorii. Jest ich 10: zieleni i rekreacja (63 projekty), pieszo-rowerowe (30), sport (16), place zabaw (15), rewitalizacja (11), podwórka (10), drogowe (4), nieinwestycyjne (4), komunikacja zbiorowa (1), inne (19).

Do realizacji wybierane będą projekty, które uzyskały kolejno największą liczbę głosów, aż do wyczerpania środków. Wyniki

głosowania zostaną opublikowane na stronie www.wroclaw.pl/wbo i Biuletynie Informacji Publicznej UMW bip.um.wroc.pl.

Zasady są proste

Każdy mieszkaniec Wrocławia ma jeden głos, w ramach którego może wybrać jeden projekt osiedlowy – koszt inwestycji do 750 tys. zł i jeden ponadosiedlowy – do 2 mln zł. Może to zrobić niezależnie od wieku, meldunku czy posiadanego obywatelstwa. Zameldowanie nie jest wymagane, ale głosujący musi być mieszkańcem Wrocławia. Deklaruje to

w formularzu. Głosować mogą również dzieci oraz obcokrajowcy.

Jak głosujemy?

Głosować można na www.wroclaw.pl/wbo lub kartą do głosowania w punktach przy: ul. Zapolskiej 4, pl. Nowy Targ 1-8, ul. Bogusławskiego 8, 10 i al. Kromera 44 w Centrach Obsługi Mieszkańca UMW (czynne w godzinach pracy urzędu).

Obcokrajowcy nieposiadający numeru PESEL mogą głosować na kartach w punkcie do głosowania – zamiast

numeru PESEL podają numer dokumentu tożsamości.

Natomiast każdy głosujący elektronicznie musi podać numer telefonu komórkowego (uwaga: tylko polskie numery). Na podany numer zostanie wysłany SMS z kodem potwierdzającym głos. Z jednego numeru telefonu może zagłosować maksymalnie 5 osób. Głosujący nie ponosi z tego tytułu żadnych kosztów.

Redakcja

Więcej na: www.wroclaw.pl/wbo

Wrocław to Eco-Miasto

5.10 podczas konferencji Eco-Miasto w Centrum Nauki Kopernik w Warszawie rozdano nagrody dla polskich miast za działania prośrodowiskowe. Wrocław zwyciężył po raz kolejny – tym razem w kategorii efektywność energetyczna w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców. Komisja konkursowa projektu doceniła w szczególności akcję „Zmień piec” oraz termomodernizację i montaż instalacji fotowoltaicznych, a także dbanie o gospodarkę niskoemisyjną w naszym mieście. To 8. edycja konkursu Eco-Miasto. W dotychczasowych edycjach wzięło udział blisko 100 miast.

Streetbus wyruszył na ulice

We wtorek 5.10 w pierwszy jesienno-zimowy kurs w sezonie wyjechał Streetbus. Autobus dla osób bezdomnych będzie kursował po mieście codziennie w godz. 8-24 do końca kwietnia 2022 r. Trasa biegnie od ul. Sieradzkiej, przez przystanki „Bzowa” przy CH Zajezdnia i „Katedra” przy ul. Wyszyńskiego. Dodatkowe przystanki „na życzenie” są na al. Hallera, pod FAT, na pl. Orłąt Lwowskich, pod Galerią Dominikańską i przy ul. Pułaskiego (przystanek „Kościuszki”). Można do niego wsiąść, zagrzać się, zjeść ciepły posiłek i dojechać do placówki pomocowej. 4.10 działanie rozpoczęła już ogrzewalnia przy ul. Gajowickiej. Więcej o działaniach skierowanych do osób bezdomnych w kolejnym numerze biuletynu.

UMW i PSZOK czynne w soboty

COM czynne są od pon. do pt. od godz. 8 do 17.15 (ul. G. Zapolskiej 4, pl. Nowy Targ 1-8, ul. Bogusławskiego 8) i od godz. 8 do 15.15 (al. Kromera 44, ul. Hubska 8-16). W październiku w sb. 16.10 od godz. 8 do 13 czynne będzie także COM przy ul. Zapolskiej 4. Więcej na bip.um.wroc.pl. PSZOK-i działają przy ul. Michalczyka 9 (pon.-pt. w godz. 8-17, sb. 8-16) i przy ul. Janowskiej 51 (pon.-pt. w godz. 7-15.). UWAGA! PSZOK przy ul. Janowskiej w październiku będzie czynny także w sb. Harmonogram na ekosystem.wroc.pl.

Studenci w obowiązkowych maseczkach

Część nakazów dla studentów jest uniwersalna dla wszystkich szkół wyższych. W budynkach uczelnianych (także podczas zajęć) należy nosić maseczki, dezynfekować dłonie i utrzymywać dystans społeczny. Na zajęcia nie powinny przychodzić osoby, które źle się czują i mają podwyższoną temperaturę. Chorzy ze zdiagnozowanym koronawirusem powinni natychmiast powiadomić o tym władze wydziału, a jeśli mieszkają w akademiku – jego szefostwo.

Na Politechnice Wrocławskiej zasady reżimu sanitarnego są przestrzegane. – Studentów nie trzeba upominać, aby w budyn-

kach uczelni zakładali maseczki – mówi Michał Ciepelski z biura prasowego PWR. Na Politechnice ćwiczenia i laboratoria odbywają

się stacjonarnie. W trybie zdalnym prowadzone są wykłady dla grup większych niż 30 osób. Zdalne są także konsultacje, a o trybie prowadzenia egzaminów decydować będą dziekani.

Osoby zakażone koronawirusem powinny złożyć w dziekanacie pismo z nazwiskami osób, z którymi kontaktowały się w ostatnim czasie. Jeśli na kwarantannę trafią studenci mieszkający w akademiku, będą mieli zagwarantowaną opiekę, w tym bezpłatne posiłki.

Na Uniwersytecie Wrocławskim zajęcia hybrydowe zostaną wprowadzone, gdy w danej grupie pojawią się zachorowania. Wszyscy studenci zostaną wysłani na test, a osoby niezaszczepione będą musiały poddać się kwarantannie. Zajęcia dla nich będą prowadzo-

ne zdalnie. Osoby po szczepieniu przeciwko COVID-19 będą mogły słuchać wykładów nauczyciela w sali dydaktycznej.

Z kolei rektor Uniwersytetu Ekonomicznego zarządził, że wykłady prowadzone będą zdalnie.

Natomiast studenci Uniwersytetu Przyrodniczego zostali zobowiązani do przestrzegania ogólnych zasad bezpieczeństwa. – Wykłady największych grup prowadzone są w auli, gdzie można zachować dystans, pozostałe grupy nie są zbyt liczne. Jeśli sytuacja się pogorszy, jesteśmy w stanie wprowadzić odpowiednie rozwiązania dotyczące organizacji zajęć – zapowiada Małgorzata Moczulska, rzeczniczka prasowa uczelni.

Tomasz Wysocki

Inauguracja roku akademickiego 2021/22 - w reżimie sanitarnym

Aktualności

Afrykarium atrakcją na całą Polskę

Podczas XIII Europejskiego Kongresu Gospodarczego wyróżniono dla najlepszych inwestycji dziesięciolecia – Top of The Top Inwestycje Komunalne. To specjalna nagroda za odważne, proroczkowe inwestycje, które wyznaczają trendy i aktywizują gospodarkę. Wśród wyróżnionych obiektów jest Afrykarium wrocławskiego zoo, które od 2015 r. znajduje się w czołówce polskich atrakcji turystycznych, przyciągając rzesze turystów z regionu, kraju i z zagranicy. Liczba zwiedzających wzrosła 5-krotnie. Dzięki sukcesowi ogród stał się samowystarczalny finansowo do tego stopnia, że pokrywa nie tylko bieżące koszty, w tym kredyt zaciągnięty na budowę Afrykarium, ale realizuje kolejne inwestycje.

Konkurs Top Inwestycje Komunalne to doroczna inicjatywa serwisu PortalSamorządowy.pl i Grupy Polskie Towarzystwo Wspierania Przedsiębiorczości. Z okazji jubileuszu, organizatorzy postanowili przyznać w tym roku 10 specjalnych wyróżnień inwestycjom, które w szczególny sposób wpisały się w przestrzeń miejską, służą mieszkańcom, turystom, a które w poprzednich latach otrzymały już nagrodę. Wśród nich znalazło się oceanarium na terenie zoo we Wrocławiu.

Kiedy zaczyna się sezon grzewczy w blokach?

Czujesz wieczorem, że masz za zimno w mieszkaniu? Nie musisz czekać do połowy października na początek sezonu grzewczego. Wystarczy, że sprawdzisz, ile stopni jest w domu. Jeśli termometr w pokoju pokazuje mniej niż 20 st. C, a w łazience – poniżej 24 st. C – dzwonić do zarządcy. Zgodnie z rozporządzeniem ministra gospodarki z 15 stycznia 2007 r. przy takich wartościach należy zacząć ogrzewać budynek. Administratorzy wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych zwyczajowo włączają jednak ogrzewanie, gdy na zewnątrz temperatura spadnie do 12–14 st. C. Pamiętajmy, że czasem za chłód w naszym mieszkaniu odpowiadają po prostu zapowietrzony kaloryfery. Dlatego warto upewnić się, że znajdują się we właściwym stanie technicznym. Nr pogotowia energetycznego – 991.

Przejście Świdnickie miejscem dialogu

Przejście Świdnickie, znane dawniej jako kultowe miejsce spotkań i muzyki ulicznej, powraca jako przestrzeń dialogu społecznego, informacji i międzykulturowości. Mieszkańcy i goście dowiedzą się tu o inicjatywach społecznych, realizowanych przez miasto i organizacje pozarządowe. Koniecznie tu zajrzyj – w tym miejscu można porozmawiać i podyskutować.

Więcej na: www.przejsciedialogu.wcrs.wroclaw.pl

Przejście Dialogu jest otwarte w dni robocze od 9 do 17, a podczas Dialogopolis też wieczorami

Przejście Dialogu to punkt informacji, ale i miejsce, gdzie można wziąć udział w warsztatach, porozmawiać z lokalnymi działaczami. Nie zabraknie tu wydarzeń, które w praktyczny sposób pokażą, czym jest dialog i dlaczego jest taki ważny.

Nowa przestrzeń spotkań

– Jesteśmy dumni, że możemy stworzyć wyjątkowe miejsce, które ma stać się dla mieszkańców i mieszkańców Wrocławia przestrzenią spotkań, zrozumienia siebie nawzajem oraz współpracy wspierającej rozwój dialogu – mówiła podczas

otwarcia Przejścia Dialogu Dorota Feliks, dyrektor Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego.

WCRS to pomysłodawca i operator miejsca. Ideą przyświecającą jego aranżacji jest motto „Życie po życiu”. Dlatego przy urządzeniu przestrzeni wykorzystano meble sprzed lat (m.in. kultowe fotele polskiego i dolnośląskiego designu), z nową tapicerką. Osiem funkcjonalnych przestrzeni oddzielono systemem zwijanych kurtyn. Wśród nich jest strefa zieleni, gdzie znajduje się ponad 40 roślin, z oświetleniem dostosowa-

nym do życia pod ziemią. Dodatkowym elementem jest ekspozycja ze sznurków, nawiązująca do idei dialogu.

Pomoc dla migrantów

– Mieszkańcy i goście będą mogli dowiedzieć się w Przejściu Dialogu o inicjatywach społecznych realizowanych przez miasto i NGO. To miejsce, w którym migranci uzyskają informacje o programach adresowanych do nich i poznają odpowiedź na ważne dla nich tematy. Chętni mogą włączać się w prowadzone programy albo pozyskać

wiedzę o tym, jak i gdzie realizować własne pomysły – wyjaśnia Bartłomiej Świerczewski, dyrektor Departamentu Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Konsultacji, dla nowych mieszkańców miasta, udziela zespół miejskiego punktu WroMigrant (WCRS) i Instytut Praw Migrantów. Powstała tu także przestrzeń wystawiennicza, a swoją działalność rozpocznie inicjatywa o roboczej nazwie „Laboratorium społeczne”, czyli zespół specjalistów podejmujących aktualne kwestie społeczne w mieście.

Dialogopolis'21

W kolejnych tygodniach w Przejściu Dialogu będą organizowane debaty, wystawy, warsztaty, kameralne koncerty, które pozwolą na włączenie przechodniów przejścia w dialog. Wybrane wydarzenia będą również transmitowane online. Inauguracją działania Przejścia Dialogu jest „Dialogopolis'21 – Miesiąc dialogu i edukacji międzykulturowej”. W ramach debat, warsztatów i akcji artystycznych w przestrzeni Wrocławia podjęty zostanie temat edukacji językowej, czyli jak uczyć się dialogu i jaki może mieć to wpływ na komunikację społeczną. Dialogopolis potrwa do 26 października.

Redakcja

Patrol straży miejskiej na hulajnogach

Nowe rowery i elektryczne hulajnogi otrzymała wrocławska straż miejska. Tym samym stolica Dolnego Śląska stała się pierwszym miastem w Polsce, które stworzyło mobilny, hulajnogowy oddział patrolowy straży miejskiej.

– Pracownicy straży miejskiej, którzy na co dzień czuwają nad bezpieczeństwem mieszkańców, muszą dysponować nowoczesnym sprzętem, który zapewni im możliwość szybkiego przemieszczania się, zwłaszcza w ciasnych staromiejskich uliczkach – wyjaśnia Waldemar Forysiak, zastępca komendanta Straży Miejskiej Wrocławia.

Strażnicy na hulajnogach będą patrolować promenady nad fosą miejską, bulwary nadodrzańskie i tereny rekreacyjne. Obecność strażników miejskich poruszających się hulajnogami elektrycznymi ma działać także prewencyjnie na innych użytkowników tych pojazdów, którzy nie zawsze przestrzegają obowiązujących ich przepisów.

– Planujemy też przeprowadzenie cyklu zajęć dla uczniów szkół z zakresu bezpiecznego i zgodne-

Strażnicy na hulajnogach elektrycznych patrolują centrum miasta

go z obowiązującymi przepisami, korzystania z tego coraz bardziej popularnego środka transportu – dodaje Forysiak.

Wrocław stawia na wykorzystanie alternatywnych i ekologicznych form transportu, również w codziennej pracy służb miejskich.

– Hulajnogi i rowery przekazane przez Auto Group Polska niewątpliwie usprawnią działania straży miejskiej, zwłaszcza na terenach, do których trudno jest dotrzeć samochodem – zaznacza Robert Bednarski, zastępca dyrektora ds. Smart City w Wydziale Promocji Miasta i Turystyki UM Wrocławia.

Przekazane hulajnogi są uzupełnieniem funkcjonujących już w mieście patroli zmotoryzowanych, rowerowych, pieszych i konnych.

To jednak niejedyne działania wspierające straż miejską. Przypomnijmy, że od 2019 roku strażnicy korzystają z nowej siedziby przy ul. Na Grobli 14/16. Służba została również wzmocniona nowymi trzema terenowymi samochodami specjalistycznymi. Oddziałowi Ochrony Środowiska zakupiono dodatkowy samochód terenowy, trzy kamery do monitoringu mobilnego i dwa wilgotnościomierze.

Najważniejszą zmianą był zakup i dostawa czterech bezzałogowych statków powietrznych wraz z oprogramowaniem do pomiaru oraz wykrywania związków chemicznych powstających w wyniku spalania odpadów.

Redakcja

Wrocław rozmawia

Mieszkańcy wskazują kierunki zmian na osiedlach

W ostatnich miesiącach na 8 wrocławskich osiedlach animatorzy zbierali od mieszkańców informacje na temat miejsc, lokalnych liderów i osiedlowych historii. Po co to wszystko i do czego miastu potrzebna jest taka wiedza? W rozmowie z Maciejem Wołodką wyjaśniają to koordynatorki projektu: Paulina Olejniczak-Brząkała z Wydziału Partycypacji Społecznej i Anna Bieliz ze Strefy Kultury Wrocław.

Od początku lipca koordynowały panie największe od paru lat badania społeczne na wrocławskich osiedlach. Co takiego się wydarzyło?

Paulina Olejniczak-Brząkała: Wrocław rozpoczyna prace nad Gminnym Programem Rewitalizacji, w skrócie GPR. To strategiczny dokument, który będzie nam służył przez najbliższe dekady. Na jego podstawie rewitalizowane będą osiedla: Brochów, Kleczków, Księżę, Nadodrże, Ołbin, Plac Grunwaldzki, Przedmieście Oławskie i Świdnickie. Dysponujemy już diagnozą problemów, opracowaną przez naukowców.

➤ Teraz miasto chce poznać mocne strony tych osiedli. Zapytaliśmy więc o nie mieszkańców.

Spotkania z mieszkańcami pozwoliły odkryć istniejące na osiedlach zasoby – teraz czas na ich rozwój

Postawiliście sobie za cel rozpoznanie szans i potencjałów różnych miejsc, znajdujących się na bardzo dużym obszarze. Jak zbiera się tego typu dane?

Anna Bieliz: Zbierałyśmy je na trzy sposoby. Pierwszy to rozmowy w terenie, skupione na mapowaniu miejsc z potencjałem. Takich, gdzie mieszkańcy już działają, biorąc udział w różnych wydarzeniach lub po prostu spędzają wolny czas, ale też takich, które mogłyby wyrosnąć na nowe miejsca spo-

tknię. Drugi – wywiady kwestionariuszowe z osobami, organizacjami i instytucjami działającymi już społecznie na tych osiedlach. I trzeci – tworzenie sąsiedzkich, sentymentalnych map zawierających opowieści, wspomnienia i historie z osiedli, związane z konkretnymi na nich punktami.

Dzięki pierwszej metodzie usłyszaliśmy merytoryczne opinie, refleksje o przestrzeni osiedli. Dzięki drugiej zebrałyśmy dane, m.in.

o wydarzeniach, podejmowanych współpracach oraz wsparciu potrzebnym do ich realizacji. Dzięki trzeciej metodzie usłyszaliśmy ludzkie historie i spostrzeżenia o tym, jak zmieniały się osiedla.

Co to były za miejsca, o których opowiadali wam mieszkańcy?

Anna Bieliz: Najczęściej takie, które są we wspomnieniach, ale z jakichś względów funkcjonują teraz jako mniej dostępne do powszechnego użycia, np. ratusz na Brocho-

wie. Ludzie pamiętają, że coś się tam działo. Pojawiają się też nowe miejsca, np. potencjał do wydarzeń osiedlowych został dostrzeżony w pomieszczeniach na dworcu brochowskim. Są one postrzegane jako przestrzenie publiczne, które mogłyby być dostępne dla ludzi, ale są obecnie używane w inny sposób.

Z miejsc plenerowych pojawił się np. skwer Ludzi ze znakiem P na Ołbinie. Mieszkańcy wspomina-

ją, że jest zaniedbany, szczególnie w porównaniu do pobliskiego parku Tołpy, ale zauważają, że w przyszłości może on być ciekawym miejscem spotkań. Na Kleczkowie z kolei, ze względu na niewielką liczbę przestrzeni rekreacyjnych, wskazywano często na podwórka w kwaterach. To wszystko są miejsca, które mają swój potencjał na przyszłość.

Co będzie dalej? Jak chcecie wykorzystać zebraną wiedzę?

Paulina Olejniczak-Brząkała: To przede wszystkim cenne źródło informacji do powstającego Gminnego Programu Rewitalizacji. Chodzi o to, żeby odkryć i wykorzystać istniejące na osiedlach zasoby, które przyczynią się do ich dalszego rozwoju. Chcemy też, żeby wiedza z tych badań stanowiła punkt wyjścia do dalszych konsultacji. To było pierwsze rozpoznanie w terenie. Poza GPR powstaną wcześniej dwie inne, równie ważne, rzeczy: raport podsumowujący badania i interaktywna mapa sąsiedzka, z najciekawszymi osiedlowymi historiami. Dla każdego z 8 osiedli powstanie również podobna mapa w wersji drukowanej. Liczymy, że pomoże w samodzielnym poznaniu przestrzeni, śladami miejsc ważnych dla samych mieszkańców Wrocławia.

Rozmawiał
Maciej Wołodko

Podpowiedz miastu, jak zakładać ogrody społeczne

Czym są, jakie funkcje mają pełnić, kto może je założyć i jak finansować? Miasto chce wspólnie z przyszłymi ogrodnikami zastanowić się, jak zakładać ogrody społeczne.

Odpowiedzi na te i inne pytania udzielić mają konsultacje społeczne, które rozpoczęły się 28 września. Na bazie zgromadzonych opinii wypracowana ma zostać procedura tworzenia ogrodów społecznych „krok po kroku”, która zostanie zapisana w postaci regulaminu.

– Efektem naszych rozmów ma być procedura zakładania ogrodów społecznych. Jeżeli potencjalny ogrodnik jest zainteresowany założeniem takiego ogrodu, chcemy, aby wiedział, gdzie powi-

nien się zgłosić i co zrobić – mówi Małgorzata Bartyna-Zielińska z Wydziału Wody i Energii UMW.

Wyraż opinie

Organizatorzy zapraszają do punktu konsultacyjnego, który w sobotę **9 października** pojawi się na Pikniku Ogrodów Społecznych, na ROD Lepsze Jutro na Ołbinie (wejście od ul. Daszyńskiego 76).

Na wtorek **12 października** zaplanowano z kolei debatę po-

święconą ogrodom społecznym w innych miastach. Spotkanie odbędzie się o godz. 17.30 online na platformie Clickmeeting (partycypacja.clickmeeting.com/ogrody).

Przez cały czas trwania konsultacji, czyli **do 24 października**, można także przesłać swoją opinię przy pomocy internetowego formularza. Więcej informacji na ten temat na stronie konsultacji www.wroclaw.pl/rozmawia.

Maciej Wołodko

Jeśli chciałbyś mieć w okolicy ogródek, przyjdź na konsultacje

KONSULTACJE SPOŁECZNE
POWIEDZ NAM, JAK...

Jak zakładać ogrody społeczne?
PUNKT KONSULTACYJNY PODCZAS PIKNIKU
9.10.2021 r. (sobota), godz. 12.00–15.00
Ołbiński Ogród Otwarty w ROD Lepsze jutro,
wejście: ul. Daszyńskiego 76
E-DEBATA wejdź na wroc.city/debata

Jak urządzić podwórko przy Górnickiego?
E-FORMULARZ do 17 października
Jak urządzić podwórko przy Uniwersyteckiej?
E-FORMULARZ do 12 października

SZCZEGÓŁY NA: www.wroclaw.pl/rozmawia

Komunikacja

Tymczasowy wjazd na Rynek

Do 15 listopada nie ma możliwości wjazdu na Rynek od strony ul. Kurzy Targ. Powodem zamknięcia wjazdu dla pojazdów uprawnionych (dostawców, mieszkańców, służb porządkowych i obsługi urzędu miejskiego) są prace modernizacyjne automatycznego słupka. Urządzenie zostanie wymienione, a podbudowa wzmocniona. Ponieważ wymiana słupka oznacza konieczność rozebrania nawierzchni jezdni z kostki granitowej, w czasie trwania prac wliczony jest okres sezonowania związany z wiązaniem się zaprawy po ponownym ułożeniu kostki. Prace modernizacyjne wykona firma Szymkowiak za 107 tys. zł.

Remont Komandorskiej

Od 9 października (sobota) planowane jest wprowadzenie zmiany trasy linii autobusowej 125 z powodu remontu nawierzchni ul. Komandorskiej. Objazd dotyczy autobusów kursujących z Brochowa w kierunku Oporowa i pętli przy ul. Tynieckiej. Pojazdy MPK pojadą od ul. Suchej przez Ślężną i Wielką do pl. Hirszfelda z pominięciem przystanku „EPI” przy ul. Komandorskiej. W kierunku przeciwnym, autobusy linii 125 pojadą bez zmian przez ul. Komandorską. Na trasie objazdu autobusu zostaną uruchomione dodatkowe przystanki: „Dworzec Autobusowy” przy ul. Ślężnej za skrzyżowaniem z ul. Swobodną oraz „Sanocka” przy ul. Ślężnej za skrzyżowaniem z ul. Sanocką. Prace potrwać trzy miesiące

Utrudnienia dla kierowców

Nie ma przejazdu dla ruchu kołowego na ul. Igielnej, między ulicami Odrzańską a Więzienną. Jezdnia na tym odcinku zajęta jest na całej szerokości z powodu budowy budynku wielorodzinnego z częścią usługową. Jezdnia będzie zamknięta do 31 grudnia.

Z kolei na ul. Zalipie na Świniarach wystąpią zwężenia na drodze w związku z budową sieci wodociągowej i sanitarnej przez MPWiK. Utrudnienia potrwać do 8 listopada.

Na linii K będą jeździć autobusy na prąd

MPK we Wrocławiu kupi 11 autobusów elektrycznych za 46 mln zł. Za dwa lata będą wozili pasażerów na linii K między pętlami przy ulicach Kamieńskiego i Świeradowskiej. Ekologiczny transport to inwestycja w zdrowie mieszkańców.

27 września przedstawiciele Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej podpisali umowę na dofinansowanie zakupu 11 elektrycznych autobusów. Fundusz wyłożył na ten cel 46 mln zł.

– Ekologiczny transport to inwestycja w zdrowie i lepszą jakość życia w takich miastach jak Wrocław – mówi Maciej Chorowski, prezes NFOŚiGW.

Przetarg tuż-tuż

Wiadomo już, że pierwsze elektryczne autobusy we Wrocławiu będą jeździć na linii K, między pętlami przy ul. Kamieńskiego i Świeradowskiej.

– Jedziemy z duchem czasu. Teraz autobusy elektryczne, ale już planujemy zakup autobusów wodorowych. Z dużą determinacją zmieniamy oblicze wrocławskiego taboru. W ostatnich trzech latach doprowadziliśmy do tego, że nasza flota autobusowa należy do najmłodszych wśród dużych miast w Polsce – wylicza Krzysztof Balawejder, prezes MPK we Wrocławiu.

Zielony Transport Publiczny

Ireneusz Zyska, wiceminister klimatu i środowiska, dodaje, że dofinansowanie wrocławskiego projektu to kolejny etap rozwijania w Polsce elektromobilności w ramach programu Zielony Transport Publiczny, który jest częścią strategii energetycznej rządu. – Naszym celem jest upowszechnienie

Umowę na 46 mln zł podpisali Krzysztof Balawejder, prezes MPK, i Maciej Chorowski z NFOŚiGW

ekologicznych pojazdów na polskich drogach, a zwłaszcza zeroemisyjnych środków transportu zbiorowego w miastach. Cieszymy się, że rozwój elektromobilności spotyka się z zainteresowaniem samorządów – dodaje wiceminister Zyska.

Infrastruktura i szkolenia z obsługi

Na razie nie wiadomo, jakiej marki będą autobusy, bo to rozstrzygnie się w rozpisany w najbliższym czasie przetargu. Wiadomo natomiast, że nowoczesne, zeroemisyjne pojazdy mają mieć aż 18 m długości.

Projekt przewiduje także zamontowanie niezbędnej infrastruktury

technicznej dla MPK: systemu szybkiego i wolnego ładowania zakupionych pojazdów na terenie zajezdni autobusowej oraz ładowarki typu pantograf o mocy 400 kW na pętli przy ul. Kamieńskiego.

Przedsięwzięcie dofinansowane przez NFOŚiGW zakłada także przeprowadzenie szkolenia dla 25 kierowców i 18 mechaników w zakresie obsługi nowych autobusów i sprzętu do ich zasilania.

Ekorealizacja do 2024 r.

Wrocławskie MPK na zakup elektrycznych autobusów oraz utworzenie niezbędnej infrastruktury technicznej do ich obsługi i szkolenia pracowników otrzyma z NFOŚiGW niemal 32,5 mln zł

bezwrotnej dotacji i ponad 13,8 mln zł pożyczki.

Poza dostawami pojazdów elektrycznych i wymaganego sprzętu technicznego, projekt przewiduje poprowadzenie linii kablowych zasilających punkty ładowania, budowę bramownicy, stacji transformatorowych, słupa pantografu i linii światłowodowej oraz instalację urządzeń monitoringu wizyjnego. Projekt MPK we Wrocławiu ma być zrealizowany do końca kwietnia 2024 r. Jego efektem ekologicznym będzie zmniejszenie emisji CO₂ do atmosfery, ograniczenie emisji tlenków azotu, a także obniżenie emisji pyłów PM₁₀.

Jarek Ratajczak

Kierowco, uważaj na remont na Tarnogaju

Nowe rondo i chodnik, poszerzona droga – to wszystko, aby poprawić komfort życia okolicznych mieszkańców. W weekend 9-10 października z powodu remontu zostanie zamknięte dla ruchu kołowego skrzyżowanie ulic Nyskiej i Pięknnej.

W ramach inwestycji poszerzona zostanie jezdnia z 6 do 9 m na docinku od al. Armii Krajowej do skrzyżowania z ul. Nyską. To pozwoli wyznaczyć dodatkowy pas ruchu, który poprawi dojazd do nowych osiedli mieszkaniowych.

Ponadto powstanie brakujący odcinek chodnika po stronie zachodniej o łącznej długości 470 m.

Przy rondzie zbudowane zostaną azyle dla pieszych oraz powstanie odwodnienie. Wykonawcą prac za ponad 4 mln zł jest firma BrukPol, która na realizację zadania ma czas do końca roku. Około 75-80 proc. kosztów przebudowy pokryją deweloperzy inwestujący przy ul. Pięknnej.

Remont na Pięknnej rozpoczął się w maju i potrwa do końca roku

To kolejny etap inwestycji prowadzonej od wiosny tego roku. Wcześniej przy ul. Pięknnej wykonano wpusty deszczowe i przewiertki pod budowę oświetlenia.

– Prace potrwać przynajmniej do końca roku i skrzyżowanie będzie całkowicie zamknięte – tłumaczy Ewa Mazur z Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta. – Zostaną postawione znaki B-1 (zakaz ruchu w obu kierunkach).

Kierowcy, którzy z ul. Jesionowej chcą dotrzeć w okolice tego skrzyżowania, muszą jechać przez ul. Hubską lub skierować się w stronę ogródków działkowych ROD Pokój.

Piotr Bera

Inwestycje

Wiadukt w stronę Nowego Dworu gotowy

Położono już część torowiska na ul. Strzegomskiej, gdzie w 2023 roku pojedzie tramwaj na Nowy Dwór. W przyszłym roku na wiadukt nad torami kolejowymi wjadą autobusy. Budowa przeprawy w ramach TAT kosztowała ok. 40 mln zł.

Ma prawie 160 m długości, a do jego powstania wykorzystano ponad 600 ton stali i 1,6 tys. m sześciennych betonu. Mowa o wiadukcie nad torami kolejowymi na ul. Strzegomskiej, gdzie powstaje Trasa Autobusowo-Tramwajowa na Nowy Dwór.

Wiadukt dla pojazdów MPK

– Ten wiadukt pozwoli autobusom i tramwajom bezkolizyjnie dojechać do Nowego Dworu oraz do centrum – zaznacza Krzysztof Świercz z Wrocławskich Inwestycji. – Zakończyliśmy prace budowlane związane z samą konstrukcją, m.in. najazdem od strony Nowego Dworu. Pozostaje położenie nawierzchni oraz wybudowanie najazdu od Wrocławskiego Parku Przemysłowego, gdzie powstają mury oporowe – wyjaśnia Krzysztof Świercz.

I dodaje, że tramwaje przez wiadukt zaczną kursować w 2023 r., ale autobusy pojedą nim rok wcześniej. Rowerzyści i piesi będą poruszać się pod nim.

Najpierw autobusy

Przypomnijmy, że pierwsza część TAT na Nowy Dwór jest już oddana do użytku. Tramwaje i autobusy kursują dwukilometrową trasą z pl. Orłąt Lwowskich przez ul. Robotniczą, wiadukt na ul. Smoleckiej do skrzyżowania ze Śrubową. Tam tramwaje skręcają w kierunku Dolmedu, a następnie wjeżdżają na

Konstrukcja wiaduktu na ul. Strzegomskiej jest już gotowa, autobusy pojedą tędy za rok

torowisko w ciągu ul. Legnickiej. Pierwszy etap kosztował 94 mln zł, z czego dofinansowanie Unii Europejskiej wyniosło 42 mln zł.

Kolejne tory położono niedaleko Wrocławskiego Parku Biznesu oraz Wyższej Szkoły Bankowej. – Jest już torowisko na fragmencie ul. Strzegomskiej. Pod WSB wyrósł przystanek tramwajowy. Jednak tramwaje pojedą tędy w 2023 r., gdy zostanie zbudowana stacja prostownikowa na wysokości Gądowianki – bez niej wagony nie pojedą – tłumaczy Świercz. Stacja prostownikowa trakcyjna pozwoli na zasilenie

trakcji energią elektryczną niezbędną do poruszania się tramwajów. Przy budowie wiaduktu Wrocławskie Inwestycje przebudowały także kolejową sieć trakcyjną. Zaś kolejarze udostępniili drogowcom część terenu.

Wsparcie z Unii Europejskiej

Za kilka miesięcy powinna rozpocząć się budowa ostatniego etapu TAT w ciągu ul. Rogowskiej, gdzie powstanie torowisko, pętla tramwajowo-autobusowa i parking Park&Ride. W przetargu na realizację wzięło udział 13 firm, z cze-

go najtańszą ofertę złożyła spółka Skanska (prawie 73 mln zł). Obecnie dokumentacja sprawdzana jest przez Urząd Zamówień Publicznych w ramach tzw. kontroli uprzedniej, która jest obowiązkowa przy inwestycjach dofinansowanych w dużym stopniu z UE. Właśnie tak jest w przypadku największej wrocławskiej inwestycji komunikacyjnej w powojennej historii Wrocławia.

Łączny koszt budowy TAT na Nowy Dwór wyniesie ponad 390 mln zł. Z czego UE dokłada 117 mln zł.

Piotr Bera

Jagiellońskie do remontu

W połowie października powinien rozpocząć się remont mostu Jagiellońskiego na jezdni w kierunku centrum. Most musi zostać wzmocniony, bo tędy będą poruszać się pojazdy dojeżdżające do budowy Alei Wielkiej Wyspy. Wymienione zostaną asfalt na moście Jagiellońskim Nowym Południowym, izolacja pomostu i nawierzchnia jezdni poza mostem, na dojeździe od strony ul. Bolesława Krzywoustego. Przeprawa zostanie zamknięta dla ruchu kołowego. Ruch dwukierunkowy będzie się odbywać na moście prowadzącym w kierunku Psiego Pola. ZDIUM zakłada, że prace potrwać do końca roku.

Powstanie łącznik na Muchoborze

Na Muchoborze Wielkim zostanie zbudowany łącznik ul. Rakietowej z ul. Żwirki i Wigury. Wnioskowały o to Rada Osiedla Muchobór Wielki i Gmina Kąty Wrocławskie. Przetarg na budowę pierwszego etapu obejmuje wykonanie jezdni pomiędzy rondami, budowę samego ronda po stronie Żwirki i Wigury z chodnikami i ścieżką rowerową, odwodnienia oraz oświetlenia na rondzie przy ul. Rakietowej. Inwestycja zostanie ukończona w przyszłym roku. Koszt prac wyniesie ok. 6,5 mln zł. Zgodnie z projektem, w drugim etapie pojawi się ciąg pieszo-rowerowy i oświetlenie drogowe wzdłuż jezdni nowego łącznika.

Budowa kolejnego Park&Ride na finiszu

Trwają ostatnie prace wykończeniowe przy budowie Park&Ride przy ul. Kamiennogórskiej na Złotnikach. Powstało tam 57 nowych miejsc postojowych. Po miesiącach prac inwestycja za blisko 1,7 mln zł dobiega końca.

Budowa nowego „Parkuj i jedź” ruszyła na przełomie 2020 i 2021 r.

– W tym miejscu było klepisko, gdzie kierowcy zostawiali auta w błocie. Teraz będą mogli skorzystać z wygodnego i oświetlonego parkingu na 57 miejsc, z czego trzy są dla osób z niepełnosprawnościami. Parking jest oświetlony, powstały też dwie zadaszone wiaty rowerowe – wylicza Krzysztof Świercz z Wrocławskich Inwestycji.

Na parkingu przy skrzyżowaniu ul. Kosmonautów i Kamiennogórskiej trwają ostatnie prace wykończeniowe. Mowa o instalacji sieci podziemnych i pielęgnacji zieleni – nasadzeniu krzewów i kilkunastu nowych drzew. – Ten parking to dobre rozwiązanie dla zmotoryzowanych, którzy chcą zostawić samochody i wsiąść

Robotnicy zajmują się ostatnimi pracami wykończeniowymi

w tramwaj linii 3, 10 lub 20, by pojechać w stronę centrum miasta – zauważa rzecznik Wrocławskich Inwestycji. I podkreśla, że parking powstał m.in. dzięki środkom z Unii Europejskiej.

W pobliżu ul. Kamiennogórskiej do użytku wcześniej oddano Park&Ride przy ul. Fieldorfa – w pobliżu szpitala im. Marciniaka. Chodzi o 49 nowych miejsc postojowych, które wybudowano obok 48 już wcześniej istniejących. Parking przy szpitalu znajduje się za szlabanem, który mogą otworzyć kierowcy posiadający kartę URBANCARD. Takie same zasady będą obowiązywały przy ul. Kamiennogórskiej.

Piotr Bera

Łatwiej wejdziemy do tramwaju

Przystanki tramwajowe „Nowy Targ” zostały czasowo wyłączone z ruchu. Utrudnienia są związane z pracami nad wyniesieniem peronów, dzięki czemu pasażerom łatwiej będzie wsiąść do tramwajów. Wozy linii 8, 9, 11, 17 i 23 zatrzymują się na przystankach zastępczych zlokalizowanych bliżej ul. Purkyniego, przy dawnym barze mlecznym Jacek i Agatka. Nowa nawierzchnia zostanie wykonana z płyty i kostki granitowej, która ma nawiązywać do zabytkowego otoczenia. Nowością w tym miejscu będą wiaty przystankowe, wcześniej zamontowane były jedynie słupki. Przesunięty zostanie też słup trakcyjny ze względu na wybudowanie odwodnienia. Inwestycję wykonuje firma Elektrotim. Prace potrwać do połowy grudnia.

Nasze osiedla

Karłowickie ekospotkania

Etnolog Ewa Sommer i CK Agora zapraszają na spotkania w różnych, zielonych częściach osiedla Karłowice-Różanka. Pierwsze już 9.10 o godz. 11 w parku Kasprowicza. Leśne majsterkowanie to wydarzenie dla tych, którym niestraszne jest błocko, a adrenalina wartko płynie w ich żyłach. Kolejne spotkanie 16.10, też o godz. 11. Motywem przewodnim tego spotkania będą ekozabawy i ekosprzątanie przed CK Agora. Poznamy modne pojęcia land art i less waste, zrobimy zabawki recyklingowe i organiczne mandale z darów natury. Spotkania dla rodziców z dziećmi 0-10 lat, wstęp wolny.

Joga śmiechu na Brochowie

Brochowski CAL przy ul. Korańskiej 1a zaprasza 17.10 o godz. 17 na uwalnianie radości przez jogę. Oprócz wygodnego stroju i butelki wody nie potrzeba nic więcej. To zajęcia dla wszystkich niezależnie od wieku i nastroju. Poprowadzi je Kasia Kucharska z Akademii Przyjemności. Wstęp jest wolny, ale obowiązują zapisy przez formularz na stronie l.wroclaw.pl/joga-smiechu.

Nordic walking – parki Wrocławia

Wrocławskie Stowarzyszenie Nordic Walking zaprasza na bezpłatne warsztaty chodzenia z kijkami we wrocławskich parkach. Na cotygodniowe spotkania dla wszystkich chętnych zapraszeni będą także specjaliści: fizjoterapeuta, instruktor jogi, psycholog, dietetyk i osteopata. Na miejscu można wypożyczyć także kije. Nordic walking jest sportem, który może uprawiać każdy, bez ograniczeń wiekowych. Nie trzeba się zapisywać, wystarczy przyjść o godz. 18.15 i 12.11 do parku Szczytnickiego (parkingu od ul. Mickiewicza), 19.10 i 9.11 do parku Tysiąclecia (parking od strony ul. Granicznej), 27.10 do parku Grabiszyńskiego (przy wejściu od ul. Raławickiej), 04.11 na Partynice (parking od ul. Zwycięskiej), 17.11 do parku Zachodniego (koło piłki na skrzyżowaniu ulic Milenijnej i Lotniczej), 19.11 do parku Wschodniego (parking przy wejściu od ul. Opolskiej).

MAŚLICE

Jaka będzie szkoła przy ul. Białostockiej?

Nowa szkoła na Maślicach – Zespół Szkolno-Przedszkolny przy ul. Białostockiej – pomieści 800 uczniów i 50 przedszkolaków. Miasto rozstrzygnęło przetarg na budowę placówki, w której pierwszy dzwonek zabrmi we wrześniu 2024 r.

W nowej szkole uczniowie będą mieli nie tylko nowoczesne gabinety i sale, ale też dużo zieleni

O tę inwestycję zabiegali mieszkańcy Maślic – osiedla, które bardzo szybko się rozrasta. Nowa szkoła odciąży Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 12 przy ul. Suwalskiej.

Piętro w górę, piętro w dół

Dwukondygnacyjny budynek będzie się składać z części głównej i dwóch skrzydeł. Na poziomie -1 zaplanowano blok sportowy, sto-

łówkę i kuchnię. Uczniowie klas 1-3 uczyć się będą na parterze budynku głównego. Znajdzie się tu 12 sal lekcyjnych (każda dla 25 uczniów), toalety i strefa wypoczynkowa.

Uczniowie z klas 4-8 będą mieli swoje sale na pierwszym piętrze. Powstanie tu 20 sal lekcyjnych i pracownie: fizyczna, chemiczna i plastyczna. Zaplanowano tu też

gabinety: logopedy, psychologa, pielęgniarki i pedagoga.

Powstaną także parkingi: przed budynkiem i podziemny, dla rowerów oraz plac zabaw dla przedszkola.

Miejsca na sport i zieleni

Poza salami gimnastycznymi w budynku, na zewnątrz będzie wielofunkcyjne boisko i bieżnia do

biegu na 60 m i do skoku w dal. Do dyspozycji uczniów będzie też patio, ogród zapachów na pierwszym piętrze i ogród zieleni rekreacyjnej nad salą gimnastyczną.

Inwestor prywatny, szkoła publiczna

Nowa szkoła powstanie przy współpracy miasta z prywatnym inwestorem. Na działce nabytej od miasta zbuduje on z własnych środków szkołę, która w 100 proc. utrzymywana będzie z budżetu miejskiego.

– Do tej pory w tym modelu były realizowane jedynie przedszkola. Sukces tych przedsięwzięć i zainteresowanie inwestorów współpracą z miastem spowodowały, że zdecydowaliśmy się na rozszerzenie formuły współpracy i uruchomienie pierwszej tego typu szkoły publicznej – tłumaczy Marcin Miedziński z Departamentu Edukacji UMW.

Nauka w nowym zespole szkolnym przy ul. Białostockiej ma się rozpocząć 1 września 2024 r.

Redakcja

KOWALE

CAL zaprasza na rozmowy przy kawie

W Centrum Aktywności Lokalnej przy ul. Elckiej 34 swoją siedzibę będą miały rada osiedla i klub seniora. Na mieszkańców czekają rozmaite propozycje kulturalne, plac zabaw i siłownia. CAL będzie czynny codziennie w godz. 12-19.

To nowy adres na społecznej mapie Wrocławia z pięknym zielonym terenem, amfiteatrem, miejscem do rekreacji.

Operatorem centrum jest stowarzyszenie Grupa z Pasją, prowadzące już podobną placówkę na Swojczycach. Stowarzyszenie ma już kilka pomysłów na działania, ale chce je przedyskutować z mieszkańcami. Będzie ku temu okazja podczas spotkania integracyjnego, w piątek 8 października.

– Będziemy pytać mieszkańców, co chcieliby tutaj robić, jakich aktywności oczekują od nas. Wspólnie ustalimy grafiki działań na następne miesiące – zapowiada Renata Piwko-Wolny, prezeska stowarzyszenia Grupa z Pasją.

Biblioteka czy kino

W planach są biblioteczka sąsiedzka, kino, zajęcia artystyczne,

Oficjalnie centrum przy ul. Elckiej 34 otwarto 30 września

spotkania dla seniorów, dzieci i rodziców. – Planujemy oddać tę przestrzeń mieszkańcom na działania oddolne. Pytajcie, przychodźcie do nas na kawę. Jesteśmy otwarci, przyjaźni, zapraszamy – zachęca Renata Piwko-Wolny.

200 mkw. dla aktywności

Centrum Aktywności Lokalnej na Kowalach powstało w niecałe dwa lata, inwestycja kosztowała prawie 1,7 mln zł.

Na blisko 200 mkw. znalazło się kilka sal dydaktycznych, dwie toalety przystosowane dla osób z niepełnosprawnościami, aneks kuchenny, pomieszczenia techniczne i gospodarcze. Na zewnątrz budynku znajdują się duży plac zabaw, siłownia plenerowa i teren zielony.

Maciej Wołodko

Dla mieszkańca

Przybywa miejsc dla rolkarzy na mapie Wrocławia

Można tu uprawiać sporty ekstremalne i uczyć się trików na deskorolce, rolkach czy rowerze BMX. Na mapie wrocławskich skateparków, z których korzystać mogą zarówno początkujący amatorzy, jak i zaawansowani wyczynowcy, pojawiają się kolejne obiekty. Sprawdź, gdzie powstaną.

Drugi skatepark rośnie przy ul. Ślężnej koło Technikum nr 18. Jego budowa potrwa do końca tego roku. Pojawi się tu bowl z dodatkowym grindboxem, pool jam, london gape, minirampą, a poza elementami kątowymi znajdziemy także te, nawiązujące do infrastruktury miejskiej, pozwalające szkolić jazdę w kategorii street. Dodatkowo przebudowane zostanie obok boisko sportowe. Zaplanowano także oświetlenie całego placu, nowe nasadzenia, elementy małej architektury, ławki i stojaki na rowery.

Do końca roku gotowy będzie też nowy skatepark przy ul. Sukielickiej w okolicach toru wrotkarskiego WCT Spartan. Będzie to otwarty obiekt o powierzchni ponad 700 mkw. Jego koncepcja w parku Tysiąclecia konsultowana była z Komisją ds. Infrastruktury przy Polskim Związku Sportów Wrotkarskich.

Największy we Wrocławiu to Skatepark Zajezdnia 31. Mieści się przy ul. Legnickiej 65 w Centrum Sportów Ekstremalnych MCS. Jest to teren zamknięty, gdzie za wstęp należy zapłacić. Miłośnicy jazdy na rolkach, wrotkach czy deskorolkach mogą tutaj korzystać z takich elementów i przeszkód, jak: minirampa, bank, quarter, funbox z piramidką, murki (łamany i pro-

sty), rail, quartery, banki, funbox, schodki, murki, rail, grindboxy, zjazd i podjazd. Na terenie obiektu należy obowiązkowo nosić kask, który można wypożyczyć na miejscu.

Znanym skateparkiem jest też ten przy ul. Królewskiej w parku Jedności. W ramach projektu Wrocławskiego Budżetu Obywa-

telskiego powstał tu m.in. mały skatepark dla dzieci i młodzieży z torem rolkarskim. Od maja tego roku można tu jeździć, ćwiczyć i wykonywać efektowne triki oraz ewolucje. Wejście jest bezpłatne.

Trzy obiekty w budowie

Pierwszy nowy powstaje przy ul. Bacciarellego na Bartoszowi-

cach w ramach WBO, którego liderem jest nastoletni wrocławianin - Dominik. Za kwotę 750 tys. zł w parku budowana jest płyta jezdna z przeszkodami, strefa wejściowa (ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery) i oświetlenie. Do dyspozycji użytkowników będzie 6 elementów. Dosadzono tam też więcej zieleni. Obiekt będzie zajmował 300 mkw.

Więcej miejsc dla skaterów

Są już plany na budowę kolejnych miejsc dla fanów deskorolek. Nowe trzy skateparki powstaną: pomiędzy ul. Górniczą, Rękodzielniczą i Tkacką (na Pilczycach), ul. Wałbrzyską i Zabrodzką (w pobliżu SP nr 42) i przy ul. Sołtysowickiej.

Redakcja

Rusza sezon na łyżwy – lodowiska czynne od 11.10

Za oknami zaczyna się powoli złota polska jesień, ale miłośnicy sportów zimowych mogą już wyciągać łyżwy. W poniedziałek, 11 października, startuje sezon na wrocławskich lodowiskach przy ul. Spiskiej i Wejherowskiej.

Wzorem lat ubiegłych, dzięki miejskiemu projektowi, dzieci i młodzież z wrocławskich szkół będą mogli uczyć się lub doskonalić jazdę na łyżwach. Zajęcia będą trwać od poniedziałku do piątku w godz. 8-15.

– Jest to projekt, w którym uczestniczymy już od kilku lat. Świetnie się sprawdza, bo – jak wiemy od nauczycieli – frekwencja na lekcjach wychowania fizycznego w szkołach znacznie się poprawiła – podkreśla Maciej Moczko z Wrocławskiego Centrum Sportowego SPARTAN. – Jazda na łyżwach to atrakcyjna forma ruchu i aktywnego spędzania czasu, która zyskuje coraz większą popularność. Dzieci uczą się od podstaw jazdy na łyżwach, mają zapewniony sprzęt – łyżwy, kaski – i fachową opiekę instruktorów – wylicza Maciej Moczko.

W godz. 16-22 w dni powszednie, a w soboty, niedziele i święta w godz. 8-22 lodowiska będą otwarte dla wszystkich wrocławian. Ślizgać się będzie można w dwóch kierunkach. Co pół godziny strzałka świetlna i sygnał dźwiękowy informować nas będzie o zmianie.

Nowy sprzęt dla każdego

W tym roku został zakupiony nowy sprzęt do wypożyczalni (200 par łyżew - rozmiary od 26 do 47). Również najmłodsi (w wieku 1-3 lata) będą mogli wypożyczyć łyżwy saneczkowe, aby rozpocząć swoją przygodę z łyżwiarstwem.

Wypożyczymy też kaski, a na najmłodszych będą czekać specjalne chodziki (foki, pingwiny, misie, renifery) do nauki jazdy na łyżwach.

Szczegóły na: www.spartan.wroc.pl/lodowisko

Dzieci, które uczą się jeździć na łyżwach, mają zapewniony sprzęt i fachową opiekę instruktorów

Wypożyczenie sprzętu to koszt: łyżwy - 10 zł/h, kask - 3 zł/h, pingwin, foka czy niedźwiadek - 15 zł/h, ostrzenie łyżew - 10 zł za parę.

Tanie ślizganie

W poniedziałki w ramach „Taniego ślizgania” po godz. 16 za wejściówkę zapłacimy 13 zł za

godzinę. Zniżka nie obowiązuje podczas ferii zimowych i w święta.

Paulina Czarnota

Nie czuj się bezradny. Twoja

W radach osiedli, które są jednostkami pomocniczymi miasta, zasiądzie już niebawem 786 radnych. Większość z nich wybiorą mieszkańcy Wrocławia w głosowaniu, które odbędzie się 17 października w godz. 8-20.

Obwodowe komisje wyborcze tym razem mogą mieścić się w innych lokalizacjach, niż wrocławianie przywykli przy okazji innych wyborów. Mapa prezentuje wszystkie punkty. Znajdujące się na niej liczby to oficjalne numery obwodowych komisji wyborczych. Dla łatwiejszego posługiwania się legendą z dokładnym adresem lokalu wyborczego, ułożone zostały one w kolejności alfabetycznej według nazw osiedli.

Głosowanie nie odbędzie się na czterech osiedlach: Bieńkowice, Osobowice – Rędzin, Pawłowice i Świniary, bo liczba zgłoszonych kandydatów jest taka sama, jak liczba miejsc w radzie osiedla. Oznacza to w praktyce, że kandydaci zostaną automatycznie radnymi tych osiedli.

Podobna sytuacja – brak głosowania – ma miejsce także w dwóch (z kilku) okręgach wyborczych osiedli: Huby i Powstańców Śląskich i w jednym (z kilku) okręgu osiedli: Stare Miasto, Muchobór Mały i Pracze Odrzańskie.

Uwaga! Wniosek o dopisanie do rejestru wyborców można złożyć do 11.10 (włącznie) za pomocą platformy e-PUAP lub osobiście (UMW, wydział spraw obywatelskich, ul. Zapolskiej 4, pok. 221-223, w godz. 7.45-15.45). Urząd ma 5 dni na rozpatrzenie tego wniosku.

Biskupin – Sępólno – Dąbie – Bartoszowice

Obwód 23
Zespół Szkół nr 9, ul. Krajewskiego 1

Obwód 24
XI LO, ul. Spółdzielcza 2a

Obwód 25
Siedziba RO Biskupin – Sępólno – Dąbie – Bartoszowice, ul. Pautscha 4

Borek

Obwód 40
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 19, ul. Januszowicka 35-37

Obwód 41
SP nr 81, ul. Jastrzębia 26

Brochów

Obwód 43
SP nr 80, ul. Polna 4

Obwód 44
SP nr 80, ul. Polna 4

Gaj

Obwód 37
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 21, ul. Kłodzka 40

Obwód 38
SP nr 90, ul. Orzechowa 62

Obwód 39
SP nr 90, ul. Orzechowa 62

Gajowice

Obwód 62
SP nr 68, ul. Szczęśliwa 28

Obwód 63
SP nr 43, ul. Grochowa 36-38

Obwód 64
VII LO, ul. Krucza 49

Gądów – Popowice Płd.

Obwód 57
Zespół Szkół nr 20, ul. Kłodnicka 36

Obwód 58
SP nr 118, bulw. Ikara 19

Obwód 59
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2, ul. Horbaczewskiego 61

Grabiszyn – Grabiszyniek

Obwód 65
SP nr 109, al. Pracy 24

Obwód 66
SP nr 82, ul. Blacharska 13

Huby

Obwód 30
Zespół Szkół Zawodowych nr 5, ul. Dawida 5-7

Jagodno

Obwód 46
Siedziba RO Jagodno, ul. Jagodzińska 15

Jerzmanowo – Jarnołtów – Strachowice – Osiniec

Obwód 75
Siedziba RO Jerzmanowo – Jarnołtów – Strachowice – Osiniec, ul. Jerzmanowska 102

Karłowice – Różanka

Obwód 84
XIV LO, al. Brücknera 10

Obwód 85
SP nr 83, ul. Przybyszewskiego 59

Obwód 86
SP nr 20, ul. Kamieńskiego 24

Obwód 87
X LO, ul. Pieszka 1

Obwód 88
SP nr 50, ul. Czeska 38

Klecina

Obwód 51
SP nr 42, ul. Wałbrzyska 50

Kleczków

Obwód 13
SP nr 74, ul. Kleczkowska 2

Kowale

Obwód 89
Siedziba RO Kowale, ul. Etcka 34

Krzyki – Partynice

Obwód 49
SP nr 64, ul. Wojszycka 1

Obwód 50
Siedziba RO Krzyki – Partynice, ul. Wiosenna 14

Księża

Obwód 42
SP nr 99, ul. Bytomska 7

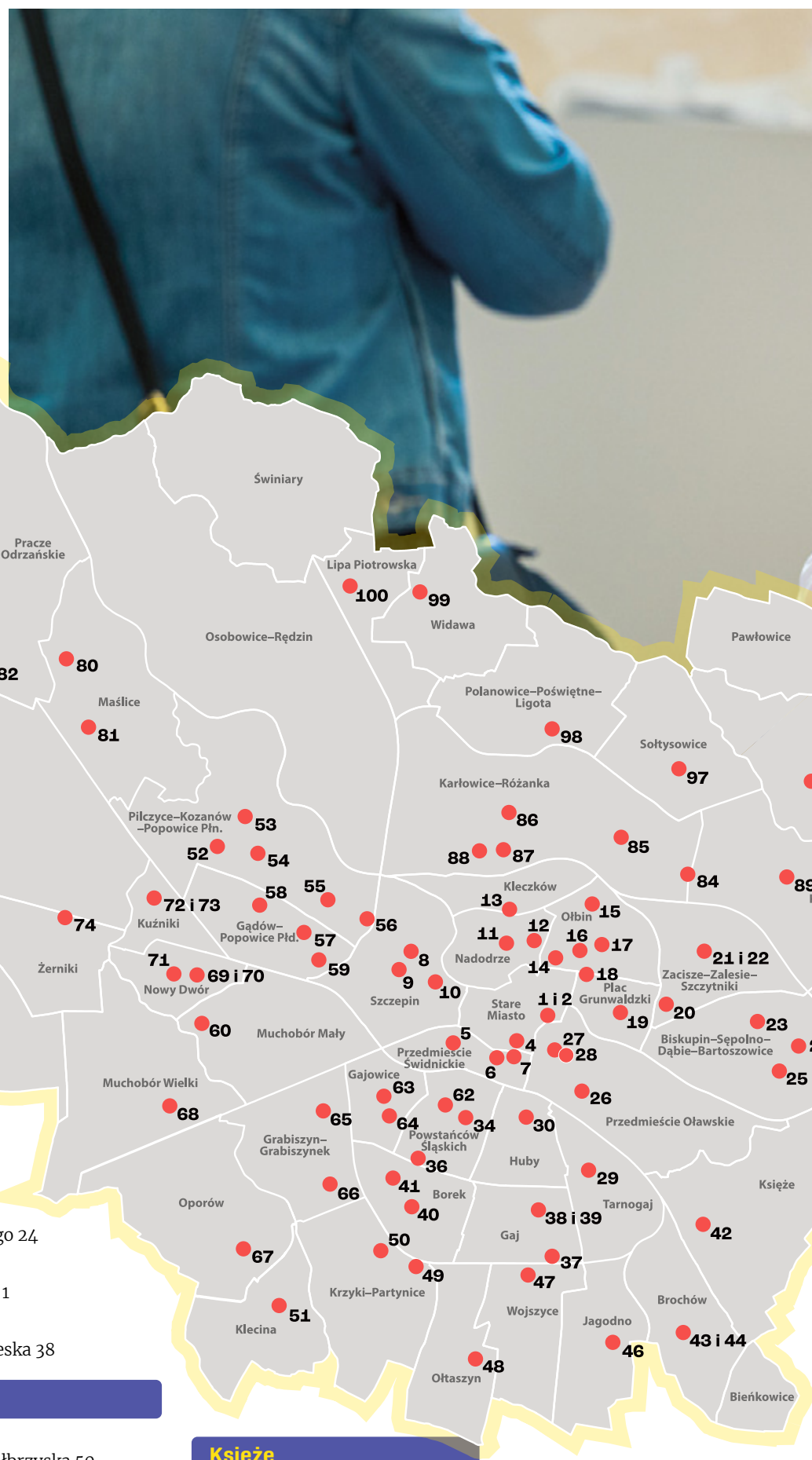
Kuźniki

Obwód 72
Siedziba RO Kuźniki, ul. Sarbinowska 19-21

Obwód 73
Siedziba RO Kuźniki, ul. Sarbinowska 19-21

Leśnica

Obwód 76
Centrum Kultury Zamek, ul. Świętojański 1

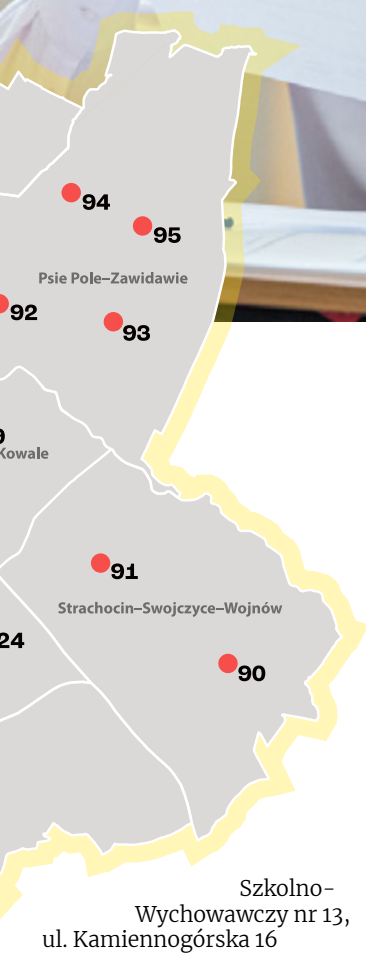
Idę
i głosuję

reprezentacja to twój radny

MAREK KSIĘŻAREK

Obwód 81
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 12, ul. Suwalska 5

Muchobór Mały

Obwód 60
Zespół Szkół nr 3, ul. Szkocka 64

Muchobór Wielki

Obwód 68
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 15, ul. Stanisławowska 38-44

Nadodrże

Obwód 11
Siedziba RO Nadodrże, ul. Rydygiera 43

Obwód 12
Klub Iskierka, ul. Niemcewiczka 27

Nowy Dwór

Obwód 69
Zespół Szkół nr 6, ul. Nowodworska 70-82

Obwód 70
Zespół Szkół nr 6, ul. Nowodworska 70-82

Obwód 71
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1, ul. Zemska 16c

Ołbin

Obwód 14
Siedziba RO Ołbin, ul. Na Szańcach 14

Obwód 15
SP nr 78, ul. Jedności Narodowej 195

Obwód 16
SP nr 107, ul. Prusa 64

Obwód 17
SP nr 1, ul. Nowowiejska 78

Ołtaszyn

Obwód 48
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 6, ul. Gałczyńskiego 8

Oporów

Obwód 67
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 9, ul. Morełowskiego 43

Pilzycze – Kozanów – Popowice Płn.

Obwód 52
VI LO, ul. Hutnicza 45

Obwód 53
Zespół Szkół nr 21, ul. Ignuta 28

Obwód 54
SP nr 33, ul. Kolistka 17

Obwód 55
SP nr 3, ul. Bobrza 27

Obwód 56
SP nr 5, ul. Jelenia 7

Plac Grunwaldzki

Obwód 18
Siedziba RO Plac Grunwaldzki, ul. Sępa-Szarzyńskiego 51

Obwód 19
SP nr 12, ul. Janiszewskiego 14

Polanowice – Poświętne – Ligota

Obwód 98
Siedziba RO Polanowice – Poświętne – Ligota (budynek Ośrodka Opiekuńczo-Adaptacyjnego Pensjonat dla Osób Starszych), ul. Kamieńskiego 190

Powstańców Śląskich

Obwód 34
Sportowa SP nr 72, ul. Trwała 17-19

Obwód 36
SP nr 76, ul. Wandy 13

Pracze Odrzańskie

Obwód 82
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 20, ul. Karpnicka 2

Przedmieście Oławskie

Obwód 26
IV LO, ul. Świstackiego 12-14

Obwód 27
Zespół Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych (budynek hali sportowej), ul. Worcella 20-26

Obwód 28
XIII LO, ul. Haukego-Bosaka 33-37

Przedmieście Świdnickie

Obwód 5
SP nr 97, ul. Pawłowa 15

Obwód 6
Klub Muzyki i Literatury, pl. Kościuszki 10

Obwód 7
SP nr 71, Podwale 57

Psie Pole – Zawidawie

Obwód 92
SP nr 98, ul. Sycowska 22a

Obwód 93
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3, ul. Inflancka 13

Obwód 94
Fundacja Przyjazny Dom, ul. Okulickiego 2

Obwód 95
SP nr 44, ul. Wilanowska 31

Sołtysowice

Obwód 97
SP nr 40, ul. Sołtysowicka 34

Stare Miasto

Obwód 1
SP nr 29, ul. Kraińskiego 1

Obwód 2
SP nr 29, ul. Kraińskiego 1

Obwód 4
SP nr 63, ul. Mennicza 21-23

Strachocin – Swojczyce – Wojnów

Obwód 90
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 11, ul. Strachocińska 155-157

Obwód 91
Siedziba RO Strachocin – Swojczyce – Wojnów, ul. Swojczycka 118

Szczepin

Obwód 8
Sportowa SP nr 46, ul. Ścinawska 21

Obwód 9
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 18, ul. Poznańska 26

Obwód 10
SP nr 14, ul. Zachodnia 2

Tarnogaj

Obwód 29
SP nr 9, ul. Nyska 66

Widawa

Obwód 99
Siedziba RO Widawa, ul. Kominiarska 68

Wojszyce

Obwód 47
SP nr 23, ul. Przystankowa 32

Zacisze – Zalesie – Szczytniki

Obwód 20
II LO, ul. Parkowa 18-26

Obwód 21
SP nr 36, ul. Chopina 9 b

Obwód 22
SP nr 36, ul. Chopina 9 b

Żerniki

Obwód 74
Siedziba RO Żerniki, ul. Żernicka 219

Wybory do Rad Osiedli
17.10.2021, w godz. 8-20

SPRAWDŹ SZCZEGÓŁY
www.wroclaw.pl/wyboryro

My wrocławianie

Roztańczony Lewandowski z kawą na tacy i sercem na dłoni zachęca do żartobliwych rozmów

„Niepełnosprawność. Niewidzialność? To ja!” – pod takim hasłem trwa kampania społeczna na rzecz integracji osób z niepełnosprawnościami. W tym numerze biuletynu przedstawiamy wrocławianina Piotra Lewandowskiego, który - mimo niepełnosprawności intelektualnej - zaraża optymizmem.

Nie mogę się powstrzymać, zacznę od pytania: czy jesteś spokrewniony z naszym najlepszym piłkarzem Robertem Lewandowskim?
Tak, jesteśmy rodziną – to mój kuzyn.

Naprawdę? Proszę go pozdrowić.
Żartuję, nie jesteśmy spokrewnieni. Często ludzie pytają mnie o to, więc tak zacząłem im odpowiadać. Lubię kontynuować rozmowę.

Oprócz poczucia humoru, widzę że lubisz też rozmawiać z ludźmi.
Mimo niepełnosprawności intelektualnej nie mam problemów z komunikowaniem się z otoczeniem. Czasem jednak widzę, że ludzie boją się nawiązać kontakt wzrokowy i podjąć rozmowę. Chciałbym, żeby to się zmieniło.

Czym się zajmujesz na co dzień?
Od trzech lat jestem kelnerem-baristą w Cafe Równik. To wyjątkowe miejsce na gastronomicznej mapie Wrocławia. Wszystkich klientów obsługują osoby z niepełnosprawnością intelektualną. Jest to dla nas forma terapii, ale też ogromna szansa na rynku pracy. Sam mam niepełnosprawność intelektualną, a moim głównym problemem jest pamięć długotrwała. Od 11 lat należę do Stowarzyszenia Twórców i Zwolenników Psychostymulacji. Kiedyś byłem wolontariuszem i zajmowałem się dziećmi z autyzmem i zespołem Downa. Nauczyło mnie to cierpliwości i empatii.

Czy przestrzeń w twojej okolicy sprzyja aktywnemu życiu? Jest przyjazna i pozwala ci komunikować się oraz żyć bez barier?
Jestem komunikatywny, chcę rozmawiać z klientami i robię to. Duża aktywność czasem sprawia, że gubię lub myślę liczbę zamówień w pracy. Ludzie są jednak życzliwi, wyrozumiali i cierpliwi. Lubię, gdy tu przychodzą, gdy są tłumy w Cafe Równik. Cenię sobie kontakt z nimi.

A po pracy, jak spędzasz czas?
Od 5 lat tańczę bachatę – to taniec, który wywodzi się z Dominikany. Może kiedyś zostanie nawet instruktorem. Interesuję się też modą, projektowaniem. Rozważam zapisanie się na kurs krawiectwa. Ciągle mam wiele pomysłów, chcę rozwijać się i wychodzić do ludzi. Pandemia mocno w tym mi przeszkodziła, co odczuwam teraz podczas rozmów z ludźmi. Wcześniej radziłem sobie jednak lepiej.

Czego oczekujesz od ludzi, z którymi dzielisz przestrzeń publiczną?

Chciałbym, by podczas załatwiania różnych spraw znaleźli chwilę na rozmowę, postarali się zrozumieć nieco inne postrzeganie świata.

Jak myślisz, co można zrobić, żeby zmniejszyć barierę między ludźmi?
Wystarczy, by ludzie nie wszystko i nie zawsze brali na poważnie. Czasem mogliby więcej żartować. Mogliby wszyscy, w tym też ja, mniej się przejmować – przede wszystkim problemami. Teraz, w trudnych czasach pandemii ludzie powinni ze sobą więcej rozmawiać.

Rozmawiał Michał Fitas,
wsp. Paulina Czarnota

Inicjatorem kampanii jest wrocławska grupa branżowa ds. osób z niepełnosprawnościami i dostępności. Operatorami projektu są: Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych i Federacja Kibiców Niepełnosprawnych. Zadanie jest współfinansowane ze środków PFRON, które są w dyspozycji MOPS Wrocław i zlecone przez Gminę Wrocław.

Tutaj osoby z niepełnosprawnością intelektualną otrzymają wsparcie:

- Punkt Informacji dla osób z niepełnosprawnością prowadzony przez Fundację Promyk Słońca:**
www.promykslonca.pl/punkt-informacyjny
ul. Psie Budy 14/15, lok. 1A (wejście od ul. Kazimierza Wielkiego), Wrocław,
tel.: 695 695 634.
- Stowarzyszenie „OSTOJA” na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami,**
tel./fax: 71 344 78 02, sekretariat@ostoja.org.pl, www.ostoja.org.pl
- Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną**
www.psoni.org.pl/kontakt

Piotr Lewandowski, barista z Cafe Równik

wrocław
bez barier

Miejski Ośrodek
Pomocy Społecznej
we Wrocławiu

Wrocław miasto spotkań
Patronat Honorowy Prezydenta Wrocławia

WROMIK – informator dla niepełnosprawnych

Nowe wydanie WROMIK-a, czyli Wrocławskiego Informatora Możliwości i Korzyści dla osób z niepełnosprawnościami, jest już dostępny. Można go otrzymać w wersji papierowej w siedzibie MOPS-u, w dziale adaptacji osób niepełnosprawnych przy ul. Strzegomskiej 6. Dostępny jest również w wersji elektronicznej na stronach jego twórców.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu we współpracy z Fundacją „Promyk Słońca” i KATARYNKA przygotował drugą edycję Wrocławskiego Informatora Możliwości i Korzyści dla osób z niepełnosprawnościami.

WROMIK to kompendium wiedzy o wsparciu, jakim może służyć Wrocław i działające w nim organizacje pozarządowe. To je-

dne takie wydawnictwo w Polsce – dostępne także w języku łatwym do czytania (ETR), któremu towarzyszą filmy z lektorem, audiodeskrypcją, napisami i tłumaczeniem dla osób niesłyszących (PJM). Opisuje instytucje, w których można otrzymać pomoc, ale także pozostałe urzędy i miejsca użytku publicznego, jak muzea czy dworce. Zawiera informacje o miejscach parkingowych, ułatwieniach, takich jak winda, podjazd czy pętla indukcyjna, wsparciu pracowników czy ofertach kierowanych do osób z niepełnosprawnościami.

WROMIK 2020 to jednocześnie:

- adresownik** – są w nim niezbędne kontakty, numery telefonów, adresy e-mail, stron internetowych, budynków,
- poradnik** – znajdziesz w nim informacje nie tylko o tym, gdzie, ale też, w jaki sposób załatwić interesujące cię sprawy, kto może udzielić ci bezpłatnej pomocy i jakie masz uprawnienia

w dziedzinie edukacji, zdrowia, pomocy społecznej, transportu, przewodnik po ofercie kulturalno-rozrywkowej miasta, z uwzględnieniem różnych potrzeb mieszkańców, opisane tak, by nie było wątpliwości, czy dane miejsce jest dostępne dla wszystkich i czy jego oferta uwzględnia specyficzne wymagania.

Redakcja

Przewodnik pobierzesz tutaj:

www.mops.wroclaw.pl/projekty-i-programy/wromik

Wrocławskie pokolenia

Świat sprzyja tym, którzy wiedzą, dokąd zmierzają

Jakie wyzwania stoją przed wrocławskimi uczelniami w nowym roku akademickim i czego można życzyć studentom, którzy właśnie rozpoczynają studia? Z profesorem Krystianem Kiełbem, rektorem Akademii Muzycznej we Wrocławiu, nowym przewodniczącym Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia i Opola rozmawia Katarzyna Białończyk z Wrocławskiego Centrum Akademickiego.

Czym zajmuje się KRUWiO?

Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia i Opola koordynuje działania służące współpracy pomiędzy uczelniami. Rolą Kolegium jest więc z jednej strony integracja środowiska akademickiego Wrocławia i Opola, z drugiej – aktywne wspieranie rozwoju społecznego i gospodarczego Wrocławia i Dolnego Śląska poprzez przybliżanie problematyki środowiska akademickiego i nauki mieszkańcom regionu, a także władzom samorządowym, przedstawicielom biznesu, polityki. Kolegium stara się ponadto wspierać wszelkie inicjatywy służące współpracy środowiska akademickiego z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Jakie nowe wyzwania postawiła pandemia przed Kolegium?

Z pewnością należy do nich zaliczyć środowiskową koordynację działań związanych z zapewnieniem członkom wspólnot akademickich możliwie jak najbezpieczniejszych warunków kształcenia i pracy. Ważnym wyzwaniem dla Kolegium była promocja i koordynacja akcji szczepienia przeciw COVID-19 pracowników, studentów i doktorantów uczelni Wrocławia i Opola.

Jest pan rektorem Akademii Muzycznej we Wrocławiu. Czy

Profesor Krystian Kiełb, rektor Akademii Muzycznej, nowy przewodniczący KRUWiO

pana zdaniem muzyka może sprzyjać integracji środowiska akademickiego?

Oczywiście. Integrująca rola muzyki jest znana od czasów najdawniejszych. W środowisku aka-

demickim Wrocławia wielokrotnie jej doświadczaliśmy. Myślę tu w szczególności o koncertach z udziałem chórów akademickich naszego miasta. Na różnych estradach działające w naszych uczel-

niach chóry łączyły swoje siły, aby wspólnie wykonywać wielkie dzieła światowej literatury muzycznej. Czyż nie jest to piękny przykład integrującej roli muzyki? Warto przypomnieć, że kolejny

koncert, w którym wykonywana muzyka połączy wrocławskie chóry akademickie, planowany jest na 15 listopada, a już 30 września, po Środowiskowej Inauguracji Roku Akademickiego 2021/2022 Uczelni Wrocławia – po raz kolejny – wspólnymi siłami wykonaliśmy „Gaudeamus igitur” na wrocławskim Rynku.

W jednym z wywiadów stwierdził pan, że świat sprzyja tym, którzy wiedzą, dokąd zmierzają. Co powiedziałby pan młodym ludziom, którzy rozpoczynają studia we Wrocławiu?

Wszystkim studentom naszych wrocławskich uczelni pragnę życzyć, aby w nowym roku akademickim mieli odwagę stawiania przed sobą ambitnych celów i najśmielszych wyzwań. Niech realizacja tych celów będzie źródłem satysfakcji i nieustającej inspiracji do rozwoju. A wszystkim nam, członkom wspólnot akademickich uczelni Wrocławia życzę, by nowy rok akademicki był spokojny i bezpieczny. Niech upłynie nam w dobrym zdrowiu, niech pozwoli na realizację naszych planów i zamierzeń, niech przyniesie wiele sukcesów w pracy badawczej, dydaktycznej i organizacyjnej. Świat sprzyja tym, którzy wiedzą, dokąd zmierzają.

Rozmawiała
Katarzyna Białończyk, WCA

Zapisz się na warsztaty dozwolone od lat... 60

Fundacja Wspierania Organizacji Pozarządowych Umbrella zaprasza wszystkie osoby, które ukończyły 60 lat i mieszkają we Wrocławiu, do bezpłatnego udziału w projekcie Akcja Aktywizacji Senioralnej. Nie czekaj, zapisz się – limit osób w danych grupach jest ograniczony.

AKCJA AKTYWIZACJI

SENIORALNEJ

DOŁĄCZ DO PROJEKTU

CO W PROGRAMIE:

- warsztaty ruchowe
- warsztaty tańca tradycyjnego
- warsztaty kulinarne
- warsztaty psychologiczno-kulturoznawcze

Akcja Aktywizacji Senioralnej to projekt, który oferuje seniorom z Wrocławia możliwość udziału w różnorodnych warsztatach – od warsztatów kulinarnych po warsztaty ruchowe, taneczne i psychologiczne.

–To doskonała okazja do tego, żeby się zaktywizować i spotkać z innymi szczególnie po ostatnich miesiącach izolacji i ciągłych ograniczeń związanych z pandemią. Zapraszamy wszystkich, dla których chwila oddechu oraz kondycja fizyczna i psychiczna są ważne – zachęca Urszula Bandurowska z Fundacji Wspierania Organizacji Pozarządowych Umbrella.

Projekt obejmuje zajęcia w ramach czterech bloków tematycznych: warsztaty ruchowe, tańca tradycyjnego, kulinarne i jesienne warsztaty rozwojowe.

Terminy zajęć ruchowych:

11.10, 18.10, 25.10, 8.11, 15.11, 22.11, 29.11. Miejsce: Wrocławskie Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych „Sektor 3”, ul. Legnicka 65.

Terminy warsztatów tanecznych:

13.10, 20.10, 27.10, 3.11, 10.11. Miejsce: Sektor 3, ul. Legnicka 65.

Terminy zajęć kulinarnych:

19.10 – domowa piekarnia, 26.10 – własna spiżarnia, 9.11 – domowa piekarnia, 16.11 – własna spiżarnia. Warsztaty odbywają się w godz. 10–14. Miejsce: Galeria Bielany, Studio Między Stołami. Organizator zapewnia transport dla uczestników warsztatów.

Terminy zajęć rozwojowych:

13.10, 20.10, 27.10, 3.11, 10.11. Miejsce: Klub Seniora Zawsze Młodzi Psie Pole, ul. Kiełczowska 43/6.

Warunkiem udziału w projekcie jest: miejsce zamieszkania – Wrocław, wiek – 60+, zaszczepienie przeciwko COVID-19. Zapisać można się poprzez wypełnienie formularza na www.l.wroclaw.pl/aktywizacja-seniorow lub telefonicznie: 71 359 75 00.

Paulina Czarnota

Więcej na:

l.wroclaw.pl/aktywizacja-seniorow

Kultura

Co robi brzdąc w muzeum?

Czy można raczkować po muzealnych salach? Albo bawić się tam? Muzeum Pana Tadeusza jest na tak i zaprasza rodziców z dziećmi od 0 do 2 lat na specjalne zajęcia (Rynek 6). Podczas nich dzieci pobawią się w muzealnych salach w otoczeniu eksponatów, które będą oglądać ich rodzice. Zajęcia „Brzdąc w muzeum” organizowane są w ramach akcji #muzealniaki, która za cel stawia sobie pokazanie, że w muzeach i galeriach sztuki jest miejsce dla dzieci w każdym wieku. Na zajęcia, które odbędą się 13 i 17.10 o godz. 11.30, obowiązują zapisy na l.wroclaw.pl/brzdac-muzeum. Wstęp wolny.

Bardzo głośne czytanie Lema

13, 20 i 27.10 w Czasoprze-strzeni przy ul. Tramwajowej 1-3 odbędą się trzy spotkania z opowiadaniem Stanisława Lema. Spotkanie 13.10 poświęcone zostanie odkryciu, czym właściwie są sepulki. 20.10 odbędzie się spotkanie z poezją, a 27.10 organizatorzy zabiorą uczestników w kosmos. Brzmi ciekawie? To zapraszamy zawsze o 18.30. Odczytom towarzyszyć będą krótkie prelekcje i panele dyskusyjne wokół tekstu. Czyta Mariusz Krajewski, animator Czasoprze-strzeni. Więcej na l.wroclaw.pl/czytanie-Lema. Wstęp wolny.

Nieme kino z muzyką na żywo

Meloniki z głów, bo oto w kinie Nowe Horyzonty (ul. Kazimierza Wielkiego 19a-21) odbędzie się pokaz specjalny „Brzdąca” – pierwszej pełnometrażowej produkcji Charliego Chaplina z muzyką na żywo. Opowieść o wędrownym szklarzu, który znieca zostaje opiekunem porzuconego chłopca, to przykład filmowego geniuszu, a jeśli dodatkowo w tle grają wrocławskie Małe Instrumenty to już majstersztyk. Soundtrack bazować będzie na eksperymentalnych dźwiękach wykonywanych przy użyciu unikalnych instrumentów (w tym grających mechanizmów i zabawek). Pokaz odbędzie się 8.10 o godz. 19 i potrwa trzy godziny. Bilety w cenie 30 zł (25 zł cena klubowa) do nabycia na l.wroclaw.pl/kino-z-muzyka.

Nie przegap: Bruno Schulz. Festiwal 2021

Od 12 do 17 października kolejna edycja Bruno Schulz. Festiwal, którego punktem kulminacyjnym będzie gala wręczenia obydwu nagród literackich Wrocławia – prozatorskiej Angelus i poetyckiej Silesius.

Od lewej: Michał Nogaś, prof. Inga Iwasiów, Justyna Sobolewska i Michał Rusinek w studiu noblowskim podczas rozmowy o Literackiej Nagrodzie Nobla, BFF październik 2020

Wśród wielu atrakcji tegorocznej edycji są przede wszystkim spotkania autorskie.

Szykują się zarówno wieczory autorskie w towarzystwie gwiazd reportażu (Artura Domosławskiego-15.10, godz. 20.30, Magdaleny Grzebałkowskiej-14.10, godz. 17, Cezarego Łazarewicza-17.10, godz. 15, Ewy Winnickiej-17.10, godz. 19.30), pisarzy (Andrzej Bart-15.10, godz. 19, Maciej Hen-17.10, godz. 18) czy wreszcie gorące dyskusje m.in. o niezależności instytucji kultury w Polsce (13.10, godz. 17), tolerancji i prawach człowieka (14.10, godz. 20), dzisiejszym Kościele (15.10, godz. 17.30).

I wreszcie wśród hitów festiwalu aukcja zniszczonych książek, które oburzeni czytelnicy oddali Oldze Tokarczuk po jej wywiadzie dla włoskiego dziennika.

Spotkania odbędą się w klubie Proza w Przejściu Garncarskim 2, a wszystkie wydarzenia można śledzić online na fanpageach Bruno Schulz. Festiwal, Fundacja Olgi Tokarczuk, Wrocławski Dom Literatury. Wrocław Miasto Literatury.

Kulminacją będzie, tradycyjnie już, wręczenie dwóch nagród: Literackiej Nagrody Europy Środkowej Angelus i Wrocławskiej Nagrody Poetyckiej Silesius

Czego nie przegapić

- **Wtorek, 12.10, godz. 18**
Aukcja okaleczonych książek Olgi Tokarczuk. Prowadzą Mariusz Szczygieł i Irek Grin, wydarzenie online
- **Środa, 13.10, godz. 17**
„Konkwista”. Dyskusja o niezależności instytucji kultury w Polsce z udziałem Małgorzaty Omilanowskiej, Pawła Machcewicza i Dariusza Stoli, klub Proza
- **Piątek, 15.10, godz. 20.30**
„Wygnaniec”. Z Arturem Domosławskim rozmawia Ewa Winnicka, klub Proza
- **Sobota, 16.10, Dzień Silesiusa**
» **godz. 14**, Salon Silesiusa:

debiuty (spotkanie z nominowanymi Jarosławem Dudyczem, Katarzyną Szwedą i Aleksandrem Trojanowskim), klub Proza

» **godz. 15.30**, Salon Silesiusa: książka roku (spotkanie z nominowanymi Janem Baronem, Kamilą Janiak, Radosławem Jurczakiem, Aldoną Kopkiewicz i Natalią Malek), klub Proza

» **godz. 17**, Salon Silesiusa: Ryszard Krynicki (laureat tegorocznej Silesiusa za całokształt twórczości), klub Proza

» **godz. 20**, Gala Literackiej Nagrody Europy Środkowej Angelus i Wrocławskiej Nagrody Poetyckiej Silesius, wydarzenie zamknięte

■ **Niedziela, 17.10, godz. 15**
„Żeby nie było śladów”. Z Cezarym Łazarewiczem rozmawia Michał Nogaś, klub Proza

Magdalena Talik

W 2022 Wrocław opowie o Edycie Stein

Edyta Stein w roku 1926

Rada Miejska Wrocławia ustanowiła rok 2022 Rokiem Edyty Stein – patronki Europy, św. Teresy Benedykty od Krzyża – by uczcić jej 130. rocznicę urodzin i 80. rocznicę śmierci. Wydarzeniem zapowiadającym obchody jest rozbudowanie ekspozycji stałej w Domu Edyty Stein.

Edyta Stein urodziła się we Wrocławiu w 1891 r. w pobożnej żydowskiej rodzinie. W wieku 30 lat przeszła na katolicyzm, a 12 lat później wstąpiła do zakonu karmelitanek i przyjęła imię Teresa Benedykta od Krzyża. Zginęła 9 sierpnia 1942 r. w komorze gazowej w Auschwitz-Birkenau. W 1987 r. została beatyfikowana, a 11 lat później kanonizowana. W 1999 r. Jan Paweł II ogłosił św. Teresę Benedyktę od Krzyża patronką Europy.

Miejsce dialogu

Stein była doktorem filozofii i prowadziła bardzo bogatą

działalność naukową. Jej dom rodzinny we Wrocławiu przy ul. Nowowiejskiej 38 przekształcono w centrum badań poświęconych jej osobie. Jest to także miejsce spotkania narodów polskiego, niemieckiego i żydowskiego oraz miejsce międzyreligijnego dialogu chrześcijańsko-żydowskiego.

Nowy pokój

W grudniu 2020 r. z To-warzystem im. Edyty Stein skontaktował się Shlomo Kowalski, syn siostrzenicy Edyty Stein – Eriki Tworoger. Erika w domu przy ul. Nowowiejskiej 38 spędziła 28 lat. Jej

pamięci poświęcone zostały nowa część wystawy stałej oraz album prezentujący pamiątki rodzinne przekazane przez Shlomo Kowalskiego. Są to unikatowe zdjęcia, listy, pocztówki i dokumenty, jak np. pamiętnik Eriki z odręcznymi wpisami członków najbliższej rodziny oraz przyjaciół.

Otwarcie pokoju i prezentacja albumu autorstwa Maayan de Sánchez „Z Breslau do Jerozolimy. Channah Erika Tworoger – siostrzenica Edith Stein” odbędzie się 13 października o godz. 16.

Agata Zięba

9.10: Świętuj setną rocznicę urodzin T. Różewicza

Nie czytaliście wierszy wrocławskiego poety, nie byliście na jego sztukach w teatrze? Nic straconego! W najbliższym czasie można nadrobić wszystkie zaległości z twórczości Tadeusza Różewicza. Z okazji setnej rocznicy jego urodzin i Roku Różewicza polecamy kilka najbardziej spektakularnych wydarzeń.

Teatr Polski: „Stara kobieta wysiaduje”, reż. Grzegorz Bral

Tekst sztuki jest dziś bardziej aktualny niż przed laty, bo też świat jako śmietnik czy zagrożenie wojną ekologiczną nie jest już tylko wizją.

- Premiera 9.10, pozostałe spektakle 10, 30 i 31.10, 6 i 7.11.

Bilety na www.teatrpolski.wroc.pl

Wrocławski Teatr Współczesny: wtw://zawsze_Różewicz

Trzy performanse przygotowano na bazie sztuk teatralnych i innych tekstów Różewicza. Każde z wydarzeń realizatorzy pokażą o godz. 13 dla młodzieży i o 18 dla wszystkich widzów („Do piachu” o godz. 19).

- „Wyszedł z domu”, 7.10, Duża Scena, reż. Marek Fiedor

Tytuł nawiązuje do losów głównego bohatera Henryka, który po wyjściu z domu stracił pamięć. To wydarzenie zmieniło nie tylko jego życie, stało się katalizatorem zmian w jego rodzinie.

- „W tłumaczeniu”, 8.10, Scena na Strychu, reż. Wojtek Ziemiński

Podczas przedstawienia aktor będzie z pomocą tłumaczki Katarzyny Głozak próbował przedstawić utwory w języku migowym, pokazując, jak zupełnie inaczej można je czytać.

- „Do piachu”, 9.10, Duża Scena, reż. Jan Hussakowski, realizacja Teatru Polskiego w Podziemiu

II wojna światowa i walka wyzwoleniecka, ale nie podręcznikowo heroiczna, a zaskakująco prawdziwie przyziemna. Partyzanci pokazani jako zwykli ludzie, a ich życie nie jako pasmo sukcesów lub przelewania krwi, ale często zwykłe życiowe czynności.

Bilety na bilety.wteatr.wpl

Miejska Biblioteka Publiczna

Do końca roku trwa projekt „Zabierz sobie wiersz”. W 18 filiach MBP (1, 4, 5, 6, 7, 11, 12, 14, 16, 17, 18, 22, 23, 26, 29, 54, 57, 58) w specjalnie oznaczonych miejscach znajdziecie zakładki z wierszami Różewicza i grafikami Beaty Walkowiak. Zakładki zostały umieszczone wśród książek według określonego klucza. Można zebrać 24 sztuki, które będą piękną pamiątką 100. rocznicy urodzin poety.

Instytut Grotowskiego

Projekt „Archipelag Tadeusza Różewicza” jest przeglądem spektakli, dla których inspiracją stały się teksty poety.

- „Złowione”, 7–8.10, godz. 20, Instytut im. Jerzego Grotowskiego, Centrum Sztuki Performatywnych Piekarnia, spektakl Teatru ZAR w reż. Jarosława Freta.

Wprawdzie Różewicz i Grotowski nie mieli okazji nigdy wspólnie pracować w teatrze, ale Jarosław Fret

spotkał dwóch wielkich twórców teatru w spektaklu, na który złożył się sceny z „Pułapki”, słowa poematu „Złowiony” czy fragmenty wierszy Różewicza.

- „Staruszek”, 11 i 12.10, godz. 19, Instytut im. Jerzego Grotowskiego, Sala Teatru Laboratorium, spektakl w ramach współpracy Instytutu Grotowskiego z Wydziałem Lalkarskim AST w reż. Eweliny Ciszewskiej.

To przedstawienie oparte na fragmentach dramatu „Śmieszny staruszek”, który jest portretem człowieka podejmującego się własnej obrony, ale z biegiem czasu pograżającego się i sprawiającego wrażenie winnego.

Bilety na www.bilety.grotowski-institute.pl

- „Odchodzi”, 15–16.10, godz. 20, park Południowy, spektakl Sceny Plastycznej KUL w reż. Leszka Mądzika

Spektakl inspirowany książką „Matka odchodzi”. Miejscem premiery będzie park Południowy, gdzie poeta regularnie spacerował.

- „Bohater.dok”, 20–22.10. (w okolicach miejsc, w których mieszkał Różewicz: kamienicy przy ul. Januszowickiej 13, willi przy ul. Promień 16, bloku przy ul. Glinianej 55).

Twórcy pragną pokazać Różewiczowskiego bohatera jako współczesnego „everymana”.

Magdalena Talik

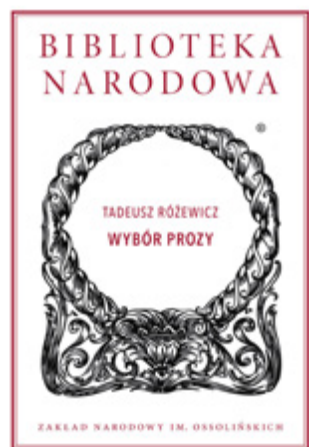
Tadeusz Różewicz podczas legendarnego happeningu „Śmietnik” przy ul. Januszowickiej w 1989 roku

Adam Hawalej, „Kartoteka rozrzucona” Wydawnictwo Warstwy 2021

Wrocławski fotograf, który przez trzy dekady uwieczniał Tadeusza Różewicza, tym razem towarzyszył poecie i dramaturgowi podczas dziesięciu prób „Kartoteki rozrzuconej” na Scenie Kameralnej Teatru Polskiego w listopadzie i grudniu 1992 roku. Podczas dwóch tygodni Adam Hawalej zrobił ok. 500 zdjęć, a ich selekcję – i Tadeusza Różewicza w roli reżysera – obejrzymy w pięknie wydanym albumie.

Spotkanie z Adamem Hawalejem wokół tej książki i wernisaż fotografii 11.10 o godz. 19 w Klubie Proza.

Tadeusz Różewicz, „Wybór prozy” Wydawnictwo Ossolineum 2021 (premiery 12.10.2021)

W tomie z prestiżowej serii Biblioteka Narodowa znalazł się wybór (dokonany przez prof. Wojciecha Browarnego) prozy Tadeusza Różewicza – jego felietony i reportaże, niedokończone, zaplanowane tylko powieści czy listy i wspomnienia. Niezwykle bogaty materiał literacki pokazuje Różewicza z innej strony. Przekonamy się, co czytał w gazetach i oglądał w muzeach, jakie miał zdanie na temat skażenia środowiska naturalnego i jak pasjonująco potrafi opowiadać o swoich podróżach.

Czesław Miłosz – Tadeusz Różewicz, „Braterstwo poezji. Korespondencja, wiersze i inne dialogi 1947–2013” Wydawnictwo Warstwy/Wydawnictwo Literackie 2021 (premiery 24.11.2021)

Obok listów w tym tomie znajdziemy wiersze, eseje, rozmowy, zapiski intymne obu poetów, którzy wprowadzili nigdy nie przeszli na „ty”, ale przez ponad pół wieku prowadzili niezwykły dialog, a Różewicz określał ich relację jako „miłość braterską”. Pisał Różewicz w 2002 roku: „Widzi Pan, że jednak poeci mogą się nie tylko zwalczać, gnębić, wywyższać, deptać... ale szanować i kochać. Mogą być jak Bracia? Myślę, że tak...”.

Magdalena Grochowska, „Różewicz-Rekonstrukcja. Tom 1” Wydawnictwo Dowody na Istnienie 2021 (premiery 1.12.2021)

To pierwsza tak monumentalna biografia Tadeusza Różewicza (wydawnictwo podzieliło ją na dwa tomy), a autorką jest reporterka Magdalena Grochowska, laureatka Grand Press, której książki – portrety polskich intelektualistów zdobywały prestiżowe nagrody. W pierwszym tomie poznajemy m.in. losy żydowskiej matki Różewicza, jego przeszłość w AK, założenie rodziny, uwikłanie w socrealizm, początki prozatorskie i poetyckie, a także dramaturgię.

Wojciech Browarny, „W drodze. Literacki przewodnik po Wrocławiu śladami Tadeusza Różewicza” Wydawnictwo Warstwy 2021 (premiery w grudniu 2021)

Przewodnik turystyczno-literacki po Wrocławiu Tadeusza Różewicza, a więc miejsca, osoby, anegdoty, które są częścią wielkiego zasobu wspomnień i pamiątek po poecie. Profesor Wojciech Browarny napisał książkę na podstawie badań naukowych i przedstawia w niej czas, który poeta i dramaturg spędził we Wrocławiu – jego przyjaciół, współpracowników, ukochane miejsca. Można tylko czytać lub razem z poetą zwiedzać Wrocław.

Unia Metropolii Polskich

Samorządowcy: Polski Ład wykończy duże miasta

Nawet 145 mld zł w ciągu 10 lat mogą stracić największe polskie miasta, jeśli wejdzie w życie projekt ustawy o wsparciu jednostek samorządu terytorialnego. Tak uważają prezydenci zrzeszeni w Unii Metropolii Polskich i proponują swoje rozwiązania finansowe.

58 mln zł ubytku w dochodach - to wynik po pierwszym półroczu. Przez reformy rządu Wrocław może nie odrobić tej straty

Rząd przedstawił projekt legislacyjny związany z Polskim Ładem - Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Według Oceny Skutków Regulacji, czyli dokumentu przewidującego skutki wprowadzanych zmian, samorządy stracą na wpływach z podatku od osób fizycznych. Wynika to m.in. z podniesienia kwoty wolnej od podatku. W 2020 r. we Wrocławiu wpływy do budżetu z podatku PIT i CIT wyniosły ponad 1,6 mld zł. Po wprowadzeniu Polskiego Ładu gmina ma stracić ok. 240 mln zł, chociaż rząd zapowiada wypłacenie subwencji - w pierwszym roku 8 mld zł do podziału dla wszystkich gmin w kraju. Wrocław otrzymałby 180 mln zł, czyli wciąż 60 mln zł mniej. W kolejnych latach subwencja rozwojowa wynosić będzie do 3,5 mld zł.

Niedofinansowane samorządy

Według wyliczeń dr. Aleksandra Nelickiego, wykonanych na zlecenie UMP, samorządy lokalne tylko w 2022 r. stracą w sumie 15,37 mld zł, a w ciągu 10 lat łącznie 145 mld zł. Wszelkie mechanizmy zwiększające subwencje dla samorządów odpowiadają jedynie 1/3 utraconych dochodów z PIT - ok. 48,4 mld zł w ciągu 10 lat. Dziura budżetowa samorządów w tym czasie może wynieść nawet 97 mld zł.

Zadania samorządów będą w wielu kwestiach niedofinansowane ze względu na dziurę w budżetach, jaką sprezentuje nam Polski Ład. Oczekujemy, że rząd jak najszybciej zaproponuje systemowy i stały mechanizm rekompensaty poprzez zwiększenie udziału w PIT stosownie do utraconych dochodów - nie kryje Tadeusz Truskolaski, prezydent Białegostoku, prezes zarządu

UMP. Rząd jest jednak skory do poparcia tych postulatów. Budżet centralny w ciągu 10 lat ma zyskać 27 mld zł. Dlatego miasta UMP proponują zwiększenie udziałów gmin w dochodach PIT z 50 do ok. 68,5 proc. 16 września sejmowe komisje samorządu terytorialnego i finansów przegłosowały poprawkę złożoną przez opozycję, która zakłada zwiększenie dochodów samorządów w Polskim Ładzie. Po

przegrany głosowaniu posłowie PiS złożyli wniosek o cofnięcie prac nad projektem do stanu sprzed głosowania. I tak też się stało. A w ponownym głosowaniu poprawki opozycji odrzucono.

Brak środków na szkoły i komunikację

Samorządowcy przypominają, że to oni, a nie rząd, odpowiadają za

wiele działań ułatwiających życie mieszkańcom. Lokalne władze dbają o remonty szkół, rozwój komunikacji miejskiej czy utrzymanie ośrodków sportu i rekreacji. - Dokładamy coraz więcej do edukacji, rząd przerzuca na nas kolejne zadania bez zwiększenia naszych dochodów, a teraz słyszymy o następnej próbie ich obciążenia. Dlatego stoimy tu dzisiaj razem - wójtowie, burmistrzowie i prezydenci z różnych części Polski, z różnym rodowodem politycznym. Wspólnie mówimy nie. Nie dla centralizacji państwa. Nie dla zamachu na polski samorząd, który jest podstawą zdrowej demokracji - mówił Jakub Mazur, wiceprezydent Wrocławia podczas Forum Ekonomicznego w Karpaczu.

UMP protestuje

Miasta zrzeszone w UMP obawiają się, że wprowadzenie Polskiego Ładu doprowadzi do cięć budżetowych, ograniczenia inwestycji i pogorszenia jakości życia mieszkańców. W oświadczeniu Unii czytamy: „Utrata dochodów z udziałów we wpływach z PIT ma charakter systemowy i stały. Oczekujemy, że rząd zaproponuje równie systemowy i stały mechanizm jej rekompensaty. Brak zrekompensowania w części bieżącej budżetów już poskutkowało znaczącym zmniejszeniem wpływów z PIT w roku 2020”.

Proponowane przez rząd zmiany, oprócz UMP i Związku Miast Polskich, źle oceniła także agencja ratingowa Fitch, która podkreśliła, że budżety samorządów znacznie się uszczuplą, spadnie też ich zdolność kredytowa. W efekcie będzie trudniej o zewnętrzne dofinansowanie na inwestycje czy dotacje np. z Unii Europejskiej. UMP w opublikowanym przez siebie stanowisku ostrzega, iż „przedstawiony w Polskim Ładzie pakiet modyfikacji ustaw podatkowych przynosi istotne, negatywne skutki finansowe dla samorządów terytorialnych. Wprowadzenie reformy podatkowej w takim kształcie doprowadzi do, co najmniej, ograniczenia mieszkańcom szerokiego dostępu do usług społecznych i obniży ich standard. Może również skutkować podwyżkami podatków lokalnych i opłat lokalnych”.

W Białymstoku obawiają się, że Polski Ład doprowadzi do wielkiego nieładu w budżecie miasta

Piotr Bera

Unia Metropolii Polskich

Nie 50, lecz 69 procent z PIT-ów dla samorządów

– Wprowadzenie przez rząd Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, czyli tzw. Polskiego Ładu zadłuży samorzady i doprowadzi do utraty przez nie płynności finansowej – mówi w rozmowie z Piotrem Berą Hanna Zdanowska, prezydent Łodzi, zasiadająca w radzie Unii Metropolii Polskich.

UM.LODZ.PL

Hanna Zdanowska (ur. 1959 w Łodzi), inżynier środowiska, samorządowiec i polityk, posłanka na Sejm, w 2018 r. rozpoczęła trzecią kadencję jako prezydent Łodzi

Miasta Unii Metropolii Polskich obawiają się, że samorzady na wprowadzeniu Polskiego Ładu stracą miliardy złotych. Na których rozwiązaniach wprowadzanych przez rząd stracą - pani zdaniem - najwięcej?

Straty wynikające z zapowiadanych zmian w podatku PIT, który w połowie jest dochodem własnym gmin, powiatów i województw, to ubytek dla samorządów rządu 11-12 mld zł rocznie. Tak szacowaliśmy to jeszcze kilka miesięcy temu. Ale okazuje się, że będzie jeszcze gorzej. Zgodnie z ogłoszonym 26 lipca projektem Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych ten ubytek wyniesie 14,5 mld zł w ciągu 10 lat!

Co to oznacza dla samorządów?

Bez uzupełnienia strat w bieżących dochodach, aż 59 miast na prawach powiatu, 139 powiatów i 915 gmin utraci płynność finansową. Chyba że drastycznie zmniejszą swe wydatki bieżące. Ale oznaczałoby to rezygnację z większości niezbędnych inwestycji lub obniżenie jakości świadczonych obywatelom podstawowych usług publicznych.

A tego nikt nie chce. Dlatego to będzie katastrofa finansów samorządowych.

Czy według pani rząd przyjmie poprawki proponowane przez UMP?

Nie wiem. Rząd realizuje swoją politykę. Proponowane zmiany dodatkowo zadłużą samorzady. A my nie chcemy i nie mamy prawa aż tak się zadłużać. Chcemy, by pieniądze wypracowane w formie podatków przez naszych mieszkańców trafiały z powrotem do gmin. Z tych środków ruszają inwestycje, remonty i kupowane są tramwaje i autobusy.

Co proponujecie?

Najprostsze rozwiązanie to zwiększenie udziału samorządów w PIT z 50 do 69 proc. PIT wypracowują przecież nasi mieszkańcy. Skoro rząd nie chce dzielić się podatkiem VAT i zabiera go w całości – powinien samorządom uczciwie zrekompensować straty ich większym udziałem w PIT. Każde inne rozwiązanie to będzie strata finansowa dla polskich gmin i miast. Już teraz Łódź

dopłaca np. do edukacji ponad 0,5 mld zł rocznie, bo centralna subwencja od dawna nie pokrywa (choć wg ustawy powinna) wszystkich samorządowych wydatków na ten cel. Chcemy wierzyć, że w programie rządowym nie chodzi o sięgnięcie do kieszeni Polaków.

➤ Czy rząd w ogóle zapytał kilkanaście milionów mieszkańców polskich miast i gmin, czy na taki deficyt się zgadzają?

Na jaką kwotę z Polskiego Ładu liczy Łódź?

Proponowane przez rząd zmiany są mało znaczące dla dużych i bardziej rozwiniętych gmin, w tym dla Łodzi. Ze względu na zastosowanie kryterium dochodowego lub rozwojowego przy udzielaniu rządowego wsparcia, większość pieniędzy zostanie skierowanych do mniej zamożnych gmin. To dobrze. Jestem za szybszym rozwojem biedniejszych gmin. Ale rząd robi to

kosztem metropolii i ich blisko 10 milionów mieszkańców. Robi to tym samym kosztem znaczącego osłabienia centrów rozwojowych ważnych dla całego kraju i jego przyszłości. Dziś Ministerstwo Finansów proponuje rekompensatę na 2022 rok dla Łodzi w wysokości 177 mln zł.

Ponadto od 2023 r. ma być wypłacana subwencja rozwojowa. Z tej puli trudno określić, ile otrzymamy. Szacujemy, że będzie to ok. 40-44 mln zł rocznie. A w 2022 r. ubytki mogą wynieść ok. 325 mln zł, co daje stratę w wysokości 148 mln zł. Oznacza to, że statystyczny mieszkaniec Łodzi czy Wrocławia utraci w ten sposób w swej miejskiej kasie ponad 200 zł rocznie. Czy rząd w ogóle zapytał kilkanaście milionów mieszkańców polskich miast i gmin, czy się na taki deficyt zgadzają?

Nie obawiają się państwo, że w razie zmniejszenia miejskich budżetów rząd będzie zrzucać winę za to na samorządowców? Tak było np. przy wzroście opłat za wywóz śmieci.

Istnieje takie ryzyko. Choć w porządnie zarządzanym państwie silne, także finansowo, samorzady to podstawa rzeczywistej, a nie jedynie pozorowanej demokracji, fundament gospodarczego rozwoju całego kraju, partycypacji społecznej, rosnącej jakości życia obywateli. Jeśli zaś popatrzeć na ten problem szerzej, od razu widać, że i w Europie, i na świecie, na osłabianiu, w tym finansowym, samorządów lokalnych, zależy dziś wyłącznie rządowi marnie radzącym sobie z wyzwaniem rozwojowym, a co gorsze – z wymogami demokracji. Dlatego wierzę, że w Polskim Ładzie nie chodzi docelowo o to, żeby „nie było niczego”. I wciąż chcę wierzyć, że ten rząd jest jednak zdolny do głębszej propaństwowej refleksji. Nie wyobrażam sobie, że nagle będziemy musieli zrezygnować z wydatków na zajęcia sportowe, kulturalne czy edukacyjne dla dzieci. Ja nie wycofam się z małych inwestycji na osiedlach: nowych chodników, trawników, placów zabaw, parków kieszonkowych.

Rozmawiał Piotr Bera

Dla obcokrajowca

«Діалогополіс» '21 Місяць діалогу та міжкультурної освіти

5 жовтня, у Переході діалогу (Свідницький перехід) розпочинається «Діалогополіс'21» – це місяць міжкультурного діалогу та освіти. Впродовж найближчого місяця відбудуться майстер-класи, дискусії, художні зустрічі та акції. Це нова модель Ярмарку міжкультурної освіти.

У програмі зокрема зустріч із Агнешкою Графф, вона присвячена тому, як розмовляти попри відмінності, що нас ділять. У розмові із художницею Юлією Кривич ми дізнаємося, про що йдеться, коли говоримо: «в Україні», а художниця Яна Шостак запросить нас на прогулянку із «Новаками» (це слово-замінник, що стигматизує означення «біженець»). Разом із колективом Юліанни Плачиско ми дізнаємося про заангажований стріт-арт, що змінює мову ненависті у приязнь. Разом із фондом «Еудаймонія» ми порозмовляємо про спілкування та про особливі потреби. Це лише початок.

Те, що поєднує ці різні теми – це питання мови. Мова повинна бути уважна, динамічна, відповідати потребам дійсності, що змінюється. Саме тому, що мова уважна, ми спроможні розуміти те, що важке, інше, нове, а також брати до уваги у дискусії ті групи, що довгий час ігнорувалися чи виносилися поза межі діалогу. Участь в усіх заходах безкоштовна, але необхідно записатися.

Dialogopolis'21 Month of Dialogue and Intercultural Education

On 5th October, in the Passage of Dialogue (Przejście Świdnickie), the Dialogopolis'21 Month of Dialogue and Intercultural Education starts. During the upcoming month, you can take part in workshops, debates, meetings and artistic campaigns. It is a new edition of the Intercultural Education Fair. The program includes a meeting with Agnieszka Graff on how to talk in spite of differences between us. In a conversation with artist Julia Krivich, we will learn what the expression 'in Ukraine' means, and artist Jana Shostak will invite us to a walk with "nowacy" (newcomers). Maja Zabokrzycka will talk about the art of conversation. Julianna Płaczysko's collective will familiarise us with the engaged street art that transforms the language of hate into the language of friendship. And the Eudajmonia Foundation will tell us how to talk about disability. And this is only the beginning.

Participation in all events is free, but registration is required.

«Перехід діалогу» – це місце інформацій у Свідницькому переході

«Перехід діалогу» – це місце інформацій та діалогу культур. Ця адреса у Свідницькому переході повинна бути відома усім, для кого важливий міжкультурний діалог. Це важливо також для іноземців, які проживають у Вроцлаві.

Автором ідеї проекту та суб'єктом, що опікується цим місцем, є Вроцлавський центр соціального розвитку.

Про що і коли Ти дізнаєшся у «Переході діалогу»?

«Перехід діалогу» – це головний інформаційний пункт, де можна довідатися про актуальну соціальну роботу, якою займаються вроцлавські установи та неурядові організації. Це також освітній пункт та місце подій, що показують на практиці, чим є діалог, чому він важливий, а також як треба розмовляти, щоб усім нам жилося краще. У «Переході» будуть також пропозиції та інформації для

мігрантів. Вони можуть тут одержати підтримку у буденних справах та дізнаються, як поладити різні формальні справи в установах. Консультації надаються групою пункту WroMigrant, а також Інститутом прав мігрантів.

Тут буде також місце для проведення виставок. Свою роботу розпочне проект під робочою назвою «Соціальна лабораторія». Це група спеціалістів, які займаються важливими та актуальними соціальними та громадськими справами у нашому місті.

«Перехід діалогу» відчинений у робочі дні від 9 до 17. У жовтні організатори запрошують на до-

даткові вечірні зустрічі у рамках «Діалогополіс'21».

Плани на жовтень та наступні місяці

До 26 жовтня організатори запрошують на додаткові вечірні зустрічі у рамках «Діалогополіс'21». Це буде місяць діалогу та міжкультурної освіти.

У наступні тижні у «Переході діалогу» будуть організовуватися дискусії, виставки, камерні концерти, що дозволять перехожим розпочати діалог. Деякі події транслюватимуться у режимі онлайн.

– У рамках проекту ми хочемо заохотити мешканців та мешка-

нок Вроцлава до того, щоб вони спільно творили це місце. Присимо інформувати нас про ідеї та ініціативи. Можна запропонувати, до прикладу, організацію майстер-класу, зустріч групи чи заняття, на яких відбуватиметься «обмін мовами». Головна умова: проект має бути пов'язаний із громадською/соціальною тематикою та бути некомерційним, – говорить Дорота Фелікс, директорка Вроцлавського центру соціального розвитку.

Детальна програма, а також багато іншої інформації опубліковано на сайті: www.przejsciedialogu.wcrs.wroclaw.pl, а також на сторінці Переходу діалогу на соціальному порталі Фейсбук: fb.me/przejsciedialogu.

TOMASZ HOŁOD (2)

«Перехід діалогу» у Свідницькому переході / Passage of Dialogue in Przejście Świdnickie

The Passage of Dialogue is a place of information and interculturality

This address in the Przejście Świdnickie passage should be known to everyone concerned about intercultural dialogue and to foreigners living in Wrocław.

The originator and operator of the place is the Wrocław Centre for Social Development.

What and when to arrange in the Passage of Dialogue

The Passage of Dialogue is mainly an information point where you can learn about social activities being conducted by Wrocław institutions and NGOs. It is also an education point with events that show in a practical fashion what dialogue is, why it is important and how to talk to get on better together. The Passage has also of-

fers and information for migrants looking for support in everyday and official matters. Consultations are provided by the team of the WroMigrant point and the Institute of Migrants' Rights.

There is also an exhibition space, and a team of specialists undertaking current and important social issues in the city will launch an initiative under the working name 'Social Laboratory'.

The Passage of Dialogue is open on working days from 9:00 a.m. till 5:00 p.m. In October, additional evening meetings will be held under Dialogopolis'21.

Plans for October and further months

Until 26th October, additional evening meetings will take place under Dialogopolis'21 – the Month of Dialogue and Intercultural Education.

In further weeks, debates, exhibitions, workshops and small-scale concerts will be held in the Passage of Dialogue to engage passers-by in a dialogue. Selected events will also be broadcast online.

'Through this project, we want to encourage Wrocław inhabitants

to create the place together, so we invite you to submit your ideas and initiatives. You can propose, for example, the organisation of a workshop, group meetings or language exchange activities. The main requirement for proposed events is that they should be non-commercial and refer to social issues, ' says Dorota Feliks, the director of the Wrocław Centre for Social Development.

The detailed program of events and further information are available on: www.przejsciedialogu.wcrs.wroclaw.pl and on the Facebook page of Przejście Dialogu (fb.me/przejsciedialogu).

Na Nowych Żernikach powstanie wielki kompleks sportowy za 100 milionów zł

11 boisk piłkarskich, w tym dwa ze sztuczną trawą, kolejne do siatkówki i koszykówki, Szkoła Mistrzostwa Sportowego z internatem, siedziba piłkarskiego Śląska Wrocław, skate park, siłownia, place zabaw, a także tereny rekreacyjne dla mieszkańców. To wszystko powstanie w ramach Wrocławskiego Centrum Sportu, którego budowa będzie kosztować ok. 100 mln zł.

Tak będzie prezentowało się Wrocławskie Centrum Sportu na Nowych Żernikach. Budowa rozpocznie się w ciągu trzech lat

Zgodnie z założeniem, kompleks o pow. 23 ha, gdzie pomieści się także Akademia Śląska Wrocław, powstanie przy zbiegu ul. Żernickiej i projektowanej al. Architektów. W pobliżu są przystanki komunikacji miejskiej i stacja PKP Wrocław-Żerniki. Centrum będzie położone przy nowym osiedlu mieszkaniowym WUWA2.

Szacowany koszt inwestycji to 100 mln zł, a dotacja z Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego

i Sportu pokryje co najmniej 40 mln zł, ale może zostać powiększona do 50 proc. wartości inwestycji.

W planie kompleksu znalazło się 11 boisk - w tym dwie płyty sztuczne i jedna zadaszona, zaplecze (szatnie, siłownia, gabinety odnowy biologicznej) dla wszystkich drużyn WKS-u oraz budynek administracyjny klubu.

Boiska spełniać będą wymogi licencyjne rozgrywek centralnych PZPN

- Ekstraligi kobiet, II ligi mężczyzn oraz junierek i juniorów. Pojawi się również przestrzeń komercyjna przeznaczona na hotel czy chodnię sportową. Swoją siedzibę może mieć tutaj Dolnośląski Związek Piłki Nożnej.

Budowa centrum treningowego spowoduje, że obiekt przy ul. Oporowskiej, gdzie teraz trenują piłkarze Śląska, może nie być wykorzystywany. Miasto analizuje, co dalej z tym miejscem. - Oporowska

z chwilą, kiedy powstanie centrum, straci swoje funkcje treningowe. Cała pierwsza drużyna przeniesie się na Żerniki. Dotychczasowe funkcje Oporowskiej przestaną mieć jakikolwiek sens - uważa Piotr Waśniewski, prezes Śląska Wrocław.

Miasto musi rozpocząć budowę obiektu w ciągu trzech lat. Całość powinna powstać w trakcie 5-6 lat, choć same boiska kilka lat wcześniej.

Piotr Bera

Cała drużyna zapracowała na ten sukces

Po 15 latach Betard Sparta Wrocław sięgnęła po upragniony, piąty tytuł Drużynowego Mistrza Polski. O tym niezwykłym sukcesie z kapitanem Betard Sparty Wrocław Maciejem Janowskim rozmawia Patryk Załęczny.

Tyle lat i wreszcie się udało. Wrocław jest stolicą czarnego sportu. Bardzo się cieszę, że w końcu udało nam się osiągnąć zamierzony cel i przysporzyć kibicom i sobie wiele radości. Pamiętajmy, że tak naprawdę to cała drużyna przez długi sezon ciężko pracowała na ten sukces. Nie możemy zapominać o trenerach, mechanikach, osobach funkcyjnych czy tych, którzy pomagają nam na treningach oraz na co dzień pracują w klubie.

Kiedy Sparta zdobywała ostatnie mistrzostwo Polski, miałeś zaledwie 15 lat. Chyba nikt we Wrocławiu nie sądził, że aż tyle przyjdzie nam czekać na kolejny triumf w PGE Ekstralidze.

Długo na to czekaliśmy, długo na kolejny tytuł czekał cały Wrocław. Ostatni mecz, w którym Betard Sparta Wrocław zdobyła złoty medal, oglądałem jako kibic, siedząc

Maciej Janowski to jeden z liderów żuźlowców Betard Sparty Wrocław w zakończonym sezonie

na trybunie nr 4, więc tym bardziej jestem dumny z naszej drużyny, klubu i kibiców, że w tym roku wspólnie sięgnęliśmy po najwyższy laur w Polsce. Tytuł chciałbym zadedykować mojemu przyjacielowi, który patrzy na nas z góry - Tomkowi Jędrzejakowi.

Jak ocenisz rewanżowy pojedynek z Motorem Lublin we Wrocławiu? Trybuny pomogły odnieść zwycięstwo?

To był naprawdę trudny mecz, ale

zarazem bardzo emocjonujący. Pokazaliśmy twardą i czystą walkę, dając kibicom prawdziwy pokaz dobrego speedwaya. Byliśmy przygotowani na walkę o każdy punkt, a to, co działo się na Stadionie Olimpijskim, było niesamowite. Cieszę się, że mogliśmy wspólnie z kibicami przeżywać takie emocje i wiem, że długo ich nie zapomnimy.

Sezon 2021 za wami, a przed wami walka o obronę tytułu. Przechodni puchar pozosta-

nie w stolicy Dolnego Śląska na stałe?

Na pewno każdy z nas zrobi wszystko, co w jego mocy, by tak się stało. Emocje, jakie towarzyszą jeździe w finale mistrzostw Polski, są naprawdę niesamowite, a i sam puchar jest bardzo ładny, dlatego postaramy się, by pozostał we Wrocławiu jak najdłużej.

Rozmawiał Patryk Załęczny

Tydzień w skrócie

Rosjanin **Artiom Łaguta**, który na co dzień reprezentuje barwy Betard Sparty Wrocław, został indywidualnym mistrzem świata w jeździe na żuźlu. Srebro przypadło Bartoszowi Zmarzlikowi, natomiast brąz innemu reprezentantowi Rosji - Emilowi Sajfutdinowowi.

Piłkarze Śląska Wrocław w 10. kolejce PKO BP Ekstraklasy doznali bolesnego przebudzenia. Niepokonani dotychczas w lidze zawodnicy Jacka Magiera, przegrali 0:4 z liderem rozgrywek Lechem Poznań. Bramki dla gospodarzy zdobyli: Amaral, Kamiński (dwa) i Ishak.

W meczu 1. kolejki Enea Basket Ligi Kobiet **Ślęza Wrocław** pokonała GTK Gdynia 70:48. Najskuteczniejszą zawodniczką gospodyń była Patricia Bright, która zakończyła spotkanie z dorobkiem 25 punktów.

Niestety, drugiej porażki w trwającym sezonie Tauron 1. Ligi doznali **siatkarze Chemeko-System Gwardia Wrocław**. Tym razem wrocławianie ulegli w hali Orbita MKS-owi Będzin 2:3

WYDARZENIA SPORTOWE

piłka nożna

III liga mężczyzn:
7.10, godz. 14.00,
Piast Żmigród - Ślęza Wrocław

koszykówka

Enea Basket Liga:
9.10, godz. 18.00,
Czarni Słupsk - WKS Śląsk Wrocław
(transmisja EMOCJE.TV)

Enea Basket Liga Kobiet:
9.10, godz. 18.00,
Pszczółka Polski Cukier AZS UMCS Lublin - Ślęza Wrocław

Suzuki 1. Liga Mężczyzn:
9.10, godz. 18.00,
Kotwica Kołobrzeg - WKK Wrocław

siatkówka

TAURON 1. LIGA:
8.10, godz. 17.00,
BBTS Bielsko Biala - Chemeko-System Gwardia Wrocław
(transmisja Polsat Box)

TAURON Liga Kobiet:
11.10, godz. 20.30,
Energia MKS Kalisz - #VolleyWrocław
(transmisja Polsat Sport)

piłka ręczna

I liga mężczyzn:
10.10, godz. 18.00,
KPR Legionowo - WKS Śląsk Wrocław

Wydarzenia

Róże Europy i Sztynny Pal Azji w Hali Stulecia

Festiwal największych polskich gwiazd rocka z okazji rocznicy wolnych wyborów w Polsce, a także rocznicy wprowadzenia stanu wojennego odbędzie się 9.10 w Hali Stulecia przy ul. Wystawowej 1. Koncert jest hołdem dla wszystkich, którzy w latach 70. i 80. odważyli się głośno mówić i działać na rzecz wolnej Polski. Na scenie wystąpią ze swoimi największymi

przebojami: Big Cyc, Sztynny Pal Azji, IRA, Chłopcy z Placu Broni, Róże Europy, Wanda i Banda. Wydarzeniu towarzyszyć będą wizualizacje i materiały archiwalne wyświetlane na panoramicznym ekranie LED. Koncert rozpocznie się o godzinie 18 i potrwa ponad 4,5 h. Przed Halą będzie można zjeść i wypić, będą też niespodzianki. Bilety w cenie od 79 zł można kupić w serwisach internetowych. Szczegóły na stronie organizatora visualproduction.pl.

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**
 Pogotowie Ratunkowe: **999**
 Policja: **997**
 Straż Pożarna: **998**
 Straż Miejska: **986**
 Centrum Powiadomienia Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601100100**
 Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)

Pogotowie energetyczne: **991**
 Pogotowie gazowe: **992**
 Pogotowie ciepłownicze: **993**
 Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Infolinie

Centrum Informacji Turystycznej: **71344 3111** (pn.-pt. 9.00-19.00)
 Punkt Informacji dla Obcokrajowców: **71772 49 50** (pn.-pt. 9.00-16.00)
 Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **71777 89 61** (Biuro Wrocław Bez Barier, pn.-pt. 7.45-15.45)
 Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71777 77 77** (pn.-pt. 8.00-18.00)

Ważne telefony

– pozostałe

Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **71310 06 46** (pn.-pt. 7.00-14.00)
 Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **71770 22 22** (całodobowo) lub **71799 67 00** (pn.-pt. 7.45-15.45)
 Zgłoś bezpańskiego psa lub kota: **986** (całodobowo) lub **71362 56 74** (pn., śr., czw., pt. 9.00-16.30, wt. 9.00-18.30, sb., nd. 9.00-15.00)
 Zgłoś awarię do ZDiUM: **71376 00 22, 19501** (całodobowo)
 Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **7134 09 655** (pn.-pt. 8.00-15.00, śr. 8.00-17.00)
 Biuro Obsługi Pasażera MPK: **71321 72 70/71** (pn.-pt. 7.00-21.00)
 Miejskie Biuro Rzeczy Znalezionej: **71376 08 96** (pn.-pt. 8.00-14.00, śr. 8.30-16.00)
 Miejski Rzecznik Konsumentów: **71777 79 02** (pn.-pt. 7.45-15.45)
 Taxi Senior: **794 123 124**
 Telefon Zaufania MOPS: **512 198 939**

Napisz do nas!

REDAKCJA
 pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
 e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna
 Ewa Wapłak
Redaktor wydania
 Anna Aleksandrowicz

DRUK
 AGORA
 ul. Daniszewska 27
 03-230 Warszawa
WYDAWCA
 Gmina Wrocław

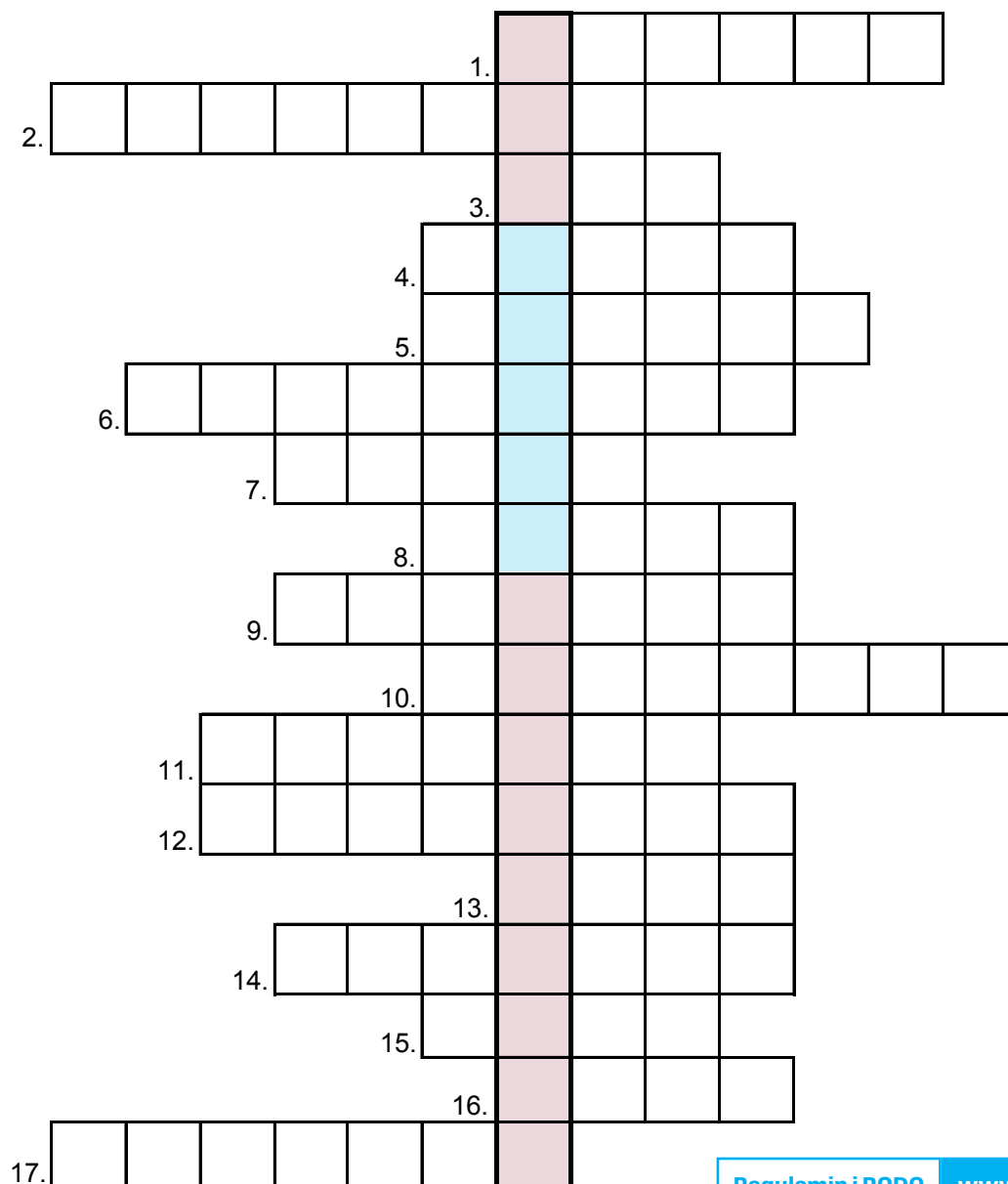
Festiwal Dyni w Ogrodzie Botanicznym

18. Dolnośląski Festiwal Dyni odbędzie się 10.10 w Ogrodzie Botanicznym Uniwersytetu Wrocławskiego przy ul. Sienkiewicza 23. Każdy, kto już na nim był, wie, że to najbardziej kolorowy jesienny festiwal we Wrocławiu. Do głównych atrakcji należą konkursy na największą dynię (o godz. 11) i najdziwniejszą dynię (o godz. 12). Dla dzieci i młodzieży przewi-

dziany jest plener plastyczny. Nie zabraknie również cieszącej się uznaniem zabawy: „Oszacuj masę dyni” czy gry „Łowcy dyni”. Na licznych straganach można będzie się zaopatrzyć w dynie jadalne i ozdobne, lokalne produkty spożywcze, biżuterię czy rękodzieło. W kiermaszu weźmie udział ponad 100 wystawców. Impreza rozpocznie się o godz. 9, a zakończy o godz. 18. Wstęp w cenie biletu do ogrodu. Szczegóły na www.ogrod-botaniczny.wroclaw.pl.

Krzyżówka nr 56

1. Jest podzielone na osiedla.
2. Wrocławskie osiedle, którego nazwa oznacza „las pełen much”.
3. Ta budowla hydrotechniczna nosi nazwę taką samą jak osiedle Bartoszowice.
4. Przez nią wchodziło się lub wjeżdżało kiedyś do miasta.
5. Siedziba władz miejskich.
6. Rządzi miastem, które ma powyżej 100 tys. mieszkańców.
7. Osiedle jest jednostką pomocniczą tego organu samorządowego.
8. Serce miasta.
9. Osiedle w kształcie orła.
10. Część Wrocławia, która znajduje się w miejscu wielkiej średniowiecznej bitwy.
11. Wrocławskie osiedle, które ma swój zamek.
12. Dzisiejsza nazwa Przedmieścia Mikołajskiego.
13. We Wrocławiu Księża jest Małe i ...
14. Wrocławskie osiedle z nowym stadionem.
15. Wrocławski dwór.
16. Z jej przyłączenia do miasta powstawało kolejne osiedle i najczęściej miało jej nazwę.
17. Wydają je rady miasta i rady osiedla.

Regulamin i RODO www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer **664 072 606**. Koszt jednego SMS-a wg taryfy operatora. W treści należy wpisać numer biuletynu i po krop-

ce prawidłową odpowiedź. W tym numerze będzie to **56.HASŁO** (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżówki). Na odpowiedzi czekamy do **14 października br. do godz. 20.**

Trzech zwycięzców wyłonimy zgodnie z regulaminem spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do 21.10 br. Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z nr. telefonu 71 776 71 00.

UWAGA! 23 września nastąpiła zmiana regulaminu krzyżówki. Teraz laureatem można zostać raz na 12 miesięcy. W tym wydaniu do zdobycia są: **bluza i dwa worki z herbem Wro-**

clawia. Zwycięzcy z numeru 54 (hasło: Ruch to zdrowie) to panie Michalina (bluza), Monika (worek) i Justyna (worek).

Gratulujemy!